GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

SOBOTA 4 WRZEŚNIA 1999 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 102 ◆ CENA 4,- Kč

Będzie blokada?

PRAGA - Na przyszły piątek zapowiadane są blokady autostrad i dróg szybkiego ruchu w RC. Wielką akcję protestacyjną zaplanowało na 10 września czeskie stowarzyszenie właścicieli firm transportowych „Cesmad", protestujące przeciwko wysokim podatkom drogowym płaconym za składy towarowe.

Stowarzyszenie „Cesmad", które grupuje ponad 2 tys. przedsiębiorców transportowych (ok. 80 proc. rynku), domaga się obniżenia podatków drogowych płaconych za ciężarówki. Za skład ciężarowy o wadze 40 ton płaci się rocznie 50,4 tys. koron. Jest to jedna z najwyższych stawek w Europie.

▲ *Dyrektorka bystrzyckiej PSP im. Stanisława Hadyny, Wanda Tomčalowa, wita ministra szkolnictwa RC Eduarda Zemana.* *Fot. FRANCISZEK BAŁON*

DO BYSTRZYCY ZJECHALI SIĘ GOŚCIE NIE TYLKO Z ZAOLZIA

Szkoła na miarę XXI wieku

BYSTRZYCA (kor) - Bardzo uroczyście, ba, wprost z pompą otwarto wczoraj w Bystrzycy nowy budynek szkolny, który służyć będzie obu miejscowym podstawówkom - polskiej i czeskiej. Nic dziwnego - chodzi przecież o najpiękniejszy, najnowocześniejszy i chyba największy kompleks szkolny w regionie.

O randze wydarzenia świadczy to, że zjechali do Bystrzycy goście naprawdę wyjątkowi - np. wiceprzewodnicząca Izby Poselskiej Parlamentu RC Petra Buzkowa, minister szkolnictwa RC Eduard Zeman, biskup Diecezji Ostrawsko-Opawskiej ks. František V. Lobkowicz, były minister finansów Ivo Svoboda, posłowie i senatorowie... Przyjechali też m.in. konsul generalny RP w Ostrawie Marek Masiulanis, senator RP Marcin Tyrna, a przede wszystkim wicedyrektor Departamentu Spraw Zagranicznych Kancelarii Premiera RP, Wacław Czajka, który przeczytał osobiste przesłanie premiera Jerzego Buzka do uczestników uroczystości.

„Dla mnie, urodzonego na Zaolziu, dzisiejszy dzień ma szczególne znaczenie. Przywraca w mojej pamięci nie tylko wspomnienia z młodości spędzonej w tej pięknej okolicy, ale i wskazuje na możliwość pokonania złej tradycji i daje nadzieję na wyjście z historycznych sporów pomiędzy Polakami a Czechami, wspólnymi mieszkańcami tej ziemi" - napisał m.in. J. Buzek. „W polsko-czeskiej przeszłości można znaleść różne wątki - te, co łączyły, ale i te, co niekiedy w gorzki sposób dzieliły te sąsiednie i bratnie narody. I właśnie placówka oświatowa w Bystrzycy jest takim miejscem, które stara się w ramach projektu »budynek szkoły polsko-czeskiej« łączyć obydwa nasze narody. W jej murach polskie i czeskie dzieci udowadniają na co dzień, że potrafią obok siebie żyć w zgodzie i tolerancji".

Uroczystość rozpoczęła się przed odnowionym przed rokiem jednym z budynków PSP im. Stanisława Hadyny, gdzie zacnych gości przywitali chlebem, solą i muzyką góralską uczniowie w strojach ludowych, dyrektor Wanda Tomčalowa i główna autorka sukcesu - starościna Anna Konderlowa. Po zwiedzeniu budynku udano się na ogromny „rynek szkolny", gdzie czekały już tłumy bystrzyczan. Na dobry początek bp Lobkowicz oraz bystrzyccy księża Wiesław Szpak i Roman Raszka poświęcili herb i sztandar gminny oraz nowy budynek. „Wierzę, że słowo Boże, które zabrzmi na tym szkolnym rynku, będzie nam zawsze towarzyszyć i uczyć nas będzie dobrego współżycia Czechów i Polaków, miłości bliźniego, pokory i tolerancji..." - powiedziała starościna A. Konderlowa.

Wstęgi zawieszono między brzozowymi miotłami (Bystrzyca zawsze słynęła z ich produkcji), którą każdy z gości otrzymał na pamiątkę...

Ciąg dalszy na str. 2

POD PATRONATEM RESORTÓW KULTURY POLSKI, REPUBLIKI CZESKIEJ I SŁOWACJI

Filmowy maraton

CIERLICKO (kor) - Już po raz siódmy stało się Cierlicko w pierwszym tygodniu września zaolziańską stolicą kina.

W czwartek bowiem o godz. 16.00 w miejscowym kinie „Wolność" odbyła się uroczysta inauguracja 7. edycji „Cierlickiego Lata Filmowego", zwanego popularnie „CieLaF-em" - przeglądu filmów polskich, czeskich i słowackich, którego organizatorami są Klub Kultury o.p.s. z siedzibą w Trzyńcu, Kongres Polaków w RC i gmina Cierlicko. Patronat nad imprezą objęły ministerstwa kultury Polski, RC i Słowacji, które ufundowały nagrodę dla najlepszego filmu zaprezentowanego w Cierlicku w ramach konkursu debiutów.

O tym, że z biegiem lat „CieLaF" stał się imprezą bardzo popularną, a przede wszystkim ważną, świadczy nie tylko udział w imprezie wielu głównie młodych miłośników dobrego kina, ale również licznych gości. W inauguracji festiwalu wzięli np. udział konsul RP w Ostrawie Jerzy Herma, prezes Rady Polaków Wawrzyniec Fójcik i starościna gminy-gospodarza Lydie Waszkowa, jak również znani krytycy i filmoznawcy, którzy zasiądą w jury festiwalowym. Czeską kinematografię reprezentowali w czwartek m.in. Milan Lička i Radovan Holub, polską Jerzy Uszyński, Andrzej Milczarkiewicz i Janusz F. Lewandowski (ma też tradycyjnie przyjechać Andrzej Werner), słowacką zaś prof. Ondrej Šulaj i Peter Dubecký...

Tuż po uroczystej inauguracji festiwalu mogli uczestnicy „CieLaF-u" obejrzeć trzy filmy z sześciu biorących udział w konkursie na najlepszy debiut minionego sezonu. Rozpoczął filmowy maraton kontrowersyjny „Billboard" Łukasza Zadrzyńskiego, po nim zaś wyświetlono „Torowisko" Urszuli Urbaniak i „Poniedziałek" Witolda Adamka (kolejne trzy debiuty - czeskie filmy „Agáta" Dana Kramela i „Co chytneš v žitě" Romana Vávry oraz polski film „Amok" Natalii Korynckiej-Gruz - wyświetlone zostały wczoraj).

Ciąg dalszy na str. 2

POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie małe lub umiarkowane, bez opadów. Temperatura w nocy ok. 12 st. C, w dzień od 21 do 24 st. C. Wschodni wiatr 6 m/sek.

NIEDZIELA - Przeważnie słonecznie i bez opadów. Rano lokalne mgły i zamglenia. Temperatura w nocy bez zmian, w dzień - do 25 st. C.

ODDZIAŁ LITERATURY POLSKIEJ BIBLIOTEKI REGIONALNEJ ŚWIĘTOWAŁ SWOJE ĆWIERĆWIECZE

W gronie przyjaciół

KARWINA (h) - Jubileusz 25-lecia obchodził w ub. środę Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie.

Panie bibliotekarki na czele z dyrektorką Biblioteki Regionalnej, Haliną Molin, i kierowniczką Oddziału Literatury Polskiej, Heleną Legowicz, zaprosiły na jubileuszowe spotkanie szerokie grono przyjaciół i sympatyków biblioteki, przedstawicieli urzędów i instytucji kulturalnych, szkół, zaprzyjaźnionych placówek z Polski.

Byli wśród gości naczelnik Urzędu Powiatowego Karol Siwek, wiceburmistrz Karwiny Gabriela Mrózek, przedstawiciele Rady Polaków - Elżbieta Stróżczyk, Janusz Ciesielski (który reprezentował na spotkaniu zarazem czeskocieszyńskie Wydawnictwo „Olza"), Piotr Lipka. Nie zabrakło prezesa ZG PZKO Jerzego Czapa i wicedyrektora Polskiego Gimnazjum Andrzeja Bizonia. Z Krakowa przyjechał wiceprzewodniczący tamtejszego oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska", Józef Wróbel.

Kierowniczka oddziału, H. Legowicz, dziękowała władzom powiatowym i miejskim za finansowanie działalności biblioteki. „Te środki to alfa i omega naszego istnienia" - powiedziała. Stwierdziła też, że zawsze biblioteka liczyć może na pomoc Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, „Wspólnoty Polskiej", wielu fundacji i wydawnictw oraz sponsorów. Chwaliła współpracę ze szkołami, przedszkolami, organizacjami społecznymi i zrzeszeniami, z zaolziańskim światem kultury i sztuki, podkreślała znaczenie bliskich kontaktów z innymi bibliotekami w regionie i bibliotekami w Polsce. Wiele serdecznych słów skierowała pod adresem czytelników, wyrażając zarazem nadzieję, że usługi świadczone przez bibliotekę w dalszym ciągu będą dla nich źródłem pełnej satysfakcji.

W ramach jubileuszowego spotkania odbył się wernisaż okolicznościowej wystawy. Zgromadzono na niej materiały archiwalne, zdjęcia oraz materiały artystyczne, które przybliżają przebogaty dorobek frysztackiej placówki.

Ciąg dalszy na str. 2

FILIE ZAMKNIĘTE DO ODWOŁANIA

Bank w tarapatach

PRAGA, FRYDEK-MISTEK (ČTK) - Rada Bankowa Czeskiego Banku Narodowego (ČNB) wykluczyła Moravia Bank (Moravia banka), S.A., z programu stabilizacyjnego, do którego bank zaszeregowany został w roku 1997. Równocześnie podjęła decyzję o wszczęciu wobec Moravia Banku postępowania administracyjnego w sprawie cofnięcia licencji. Powodem, według rzecznika ČNB, Martina Švehli, ma być utrzymywanie się istotnych uchybień w działalności banku.

Moravia Bank wczoraj zamknął aż do odwołania wszystkie swoje filie. Na drzwiach wywieszono ulotki, na których przeczytać można m.in., że na podstawie decyzji ČNB dojdzie do opóźnień w wypłacaniu wkładów. Bank równocześnie informuje klientów, że ich wkłady koronowe ubezpieczone są do wysokości 90 proc. wkładu, maksymalnie do wysokości 400 tys. koron.

Centrala Moravia Banku mieści się we Frydku-Mistku, filie znajdują się m.in. w Ostrawie, Karwinie, Trzyńcu, Brnie i Pradze.

– ... i uważaj na siebie, bo zeszyty, przybory szkolne, podręczniki i zeszyty kosztowały 2145 koron! Rys. BRONISŁAW LIBERDA

TABLICA KU PAMIĘCI WACŁAWA OLSZAKA UMIESZCZONA BĘDZIE NA BUDYNKU POLSKIEJ SZKOŁY

W 60 lat później...

Ukoronowaniem inicjatyw podjętych przez Ruch Polityczny „Coexistentia-Wspólnota" i Polskie Towarzystwo Medyczne w RC w związku z 60. rocznicą śmierci pierwszego burmistrza Karwiny, lekarza i społecznika MUDr. Wacława Olszaka, będzie w najbliższy piątek odsłonięcie ku jego czci tablicy pamiątkowej.

Tablica umieszczona zostanie na budynku Polskiej Szkoły Podstawowej w Karwinie-Frysztacie. Przypomnijmy, że MUDr Olszak został bestialsko zamordowany przez faszystów niemieckich już w pierwszych dniach września 1939 roku.

„Piątkowe uroczystości rozpocznie o godz. 13.00 nabożeństwo w kościele parafialnym we Frysztacie, potem złożone zostaną kwiaty na grobie dr. Olszaka w Karwinie 2. Z kolei udamy się z kwiatami pod pomnik pomordowanych górników z Kop. »Barbara«. Odsłonięcie tablicy pamiątkowej, którego dokona burmistrz Karwiny, Lubomír Kuzniak, zaplanowano na godz. 16.00. Akt uświetni występ chóru męskiego »Hejnał-Echo« oraz uczniów frysztackiej polskiej szkoły. Potem, o godz. 17.00, w Domu PZKO we Frysztacie rozpocznie się seminarium poświęcone życiu dr. Olszaka. Towarzyszyć będzie mu okolicznościowa wystawka przygotowana przez Józefa Chmiela" - powiedział „GL" prezes „Wspólnoty", Stanisław Gawlik.

Jak dodał, tablicę pamiątkową zaprojektował i wykonał plastyk Walter Taszek. Koszta z tym związane w ok. 65 proc. pokrył Urząd Miejski formą grantu, resztę organizatorzy przedsięwzięcia - Polskie Towarzystwo Medyczne i „Wspólnota" - zebrali dzięki przychylności sponsorów. „Pomogły osoby prywatne, Koła PZKO, firmy, organizacje, w tym oczywiście PTM, spore środki przyniosła kwesta przeprowadzona na tegorocznym »Gorolskim Święcie«. Kiedy lista sponsorów zostanie zamknięta, wszystkim darczyńcom bardzo serdecznie podziękujemy" - powiedział S. Gawlik. **(h)**

Zarząd Główny Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, MK PZKO w Koszarzyskach i gmina Koszarzyska zapraszają na

FESTYN GÓRSKI

W programie: 9.00 - turniej w siatkówce ● 10.30 - bieg pod górkę ● 11.30 - turniej w ringo ● 13.00 - wyścig rowerowy Koszarzyska - ośrodek PZKO ● 15.00 - Zespół „To My" - Wędrynia ● 15.45 „Czarne Pantery" - Trzyniec ● 16.30 spektakl plenerowy o Ondraszku - studenci koła naukowego Akademii Teatralnej w Białymstoku ● 17.30 - zespół pop rockowy „Bez Nazwy" - Cz. Cieszyn ● 19.00 - zespół „Blef" ● 20.15 - zespół „Sexit" - Słowacja ● 21.30 - disco Bartnicki.

Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy ZG PZKO w Koszarzyskach ● sobota 18. 9. 1999 ● Możliwość zapewnienia noclegów w ośrodku PZKO lub pod własnym namiotem

Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA

Sprawa polityczna

Afera z praniem rosyjskich pieniędzy za pośrednictwem Bank of New York to „sprawa polityczna, związana z wyborami w USA" - ocenił wczoraj dyrektor Federalnej Służby Bezpieczeństwa Nikołaj Patruszew.

Dyrektor FSB (d.KGB) wypowiadał się po spotkaniu z Borysem Jelcynem. Wyjaśnił, że taką właśnie ocenę afery finansowej przedstawił prezydentowi.

W kilku państwach, w tym w USA i W. Brytanii, prowadzone są śledztwa w sprawie prania pieniędzy rosyjskiej mafii za pośrednictwem Bank of New York. Amerykańska prasa pisała w zeszłym tygodniu, że w grę wchodzi suma 15 mld dolarów, obejmująca również sprzeniewierzone kredyty Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

„To po prostu absurd mówić o takich sumach jak 10-15 mld dolarów" - oświadczył Patruszew telewizji NTV. Zapewnił, że Rosja będzie współpracowała z amerykańskimi służbami prowadzącymi śledztwo. „Do tej pory nie dostaliśmy jednak żadnego dokumentu od FBI" - dodał.

Paparazzi oczyszczeni

Francuski sędzia oddalił wszystkie zarzuty wobec dziewięciu fotografów związane z okolicznościami śmierci brytyjskiej księżnej Diany i jej przyjaciela Dodiego al-Fayeda 31 sierpnia 1997 w Paryżu.

Fotoreporterom, tzw. paparazzim, zarzucano nieumyślne spowodowanie śmierci księżnej Walii i nieudzielenie pomocy ofiarom wypadku.

Sędzia Herve Stephan skorzystał z zalecenia prokuratora, który 17 sierpnia zaproponował umorzenie sprawy, wskazując, że przyczyną wypadku była prawdopodobnie utrata przez kierowcę kontroli nad pojazdem.

Prowadzący śledztwo ustalili, że kierowca księżnej i al-Fayeda - Henri Paul, który również zginął w wypadku, miał we krwi poziom alkoholu przekraczający dopuszczalną normę i znajdował się pod wpływem środków antydepresyjnych.

Ofiar jest 14 695

Liczba odnalezionych ofiar śmiertelnych trzęsienia ziemi, jakie 17 sierpnia nawiedziło Turcję, osiągnęła 14 695 - twierdzi bilans sporządzony przez sztab kryzysowy w Ankarze wczoraj o 8.00 czasu lokalnego.

Tysiące ludzi nadal uważa się za zaginione. Wiele z nich pogrzebanych zostało pod gruzami. Według sztabu kryzysowego, w szpitalach przebywa obecnie 24 034 rannych.

Trzęsienie o mocy 7,4 stopnia w skali Richtera nastąpiło 17 sierpnia w północno-zachodnich rejonach kraju: Ege i Marmara. Epicentrum znajdowało się koło miasta Izmit nad Morzem Marmara, 90 kilometrów na wschód od Stambułu.

Hen, wysoko

Na górze Cervin we Włoszech, na wysokości 3,5 tys. metrów n.p.m. otwarte zostanie dziś muzeum. Będzie to najwyżej położony tego typu obiekt w Europie.

Muzeum jest poświęcone pamięci ludzi, którzy „zginęli w górach w czasie pełnienia swoich obowiązków".

W muzeum, założonym przy górnej stacji kolejki linowej, zgromadzono m.in. narty, buty do wspinaczki, klamry używane przez alpinistów i pamiątki po ratownikach górskich.

Zapach Naomi

Czołowa brytyjska modelka Naomi Campbell rozpoczęła wczoraj promowanie perfum, które nazywają się tak, jak ona.

Multimedialna premiera perfum odbyła się w Hamburgu. Campbell wystąpiła w kusej kremowej sukni, przezroczystej i ściśle przylegającej do ciała.

Na ekranach pokazywano główną bohaterkę w różnych ujęciach, a specjalna aparatura napełniała wnętrze oparami mgły o zapachu promowanych perfum. Według reklamy, przypomina on aromat kwiatu gardenii, otwierającego się we Włoszech w księżycową lipcową noc.

„Uwodzicielski i bardzo kobiecy" - tak określiła ów zapach sama Campbell.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

Szkoła na miarę...

Dokończenie ze str. 1

Później już rozpoczęło się zwiedzanie wszystkich prawie sektorów ogromnego kompleksu... A wygląda szkoła rzeczywiście imponująco - jest to budynek kolosalnych wprost rozmiarów, bo też w czeskiej szkole uczy się 505, a w polskiej 210 uczniów z Bystrzycy i okolicznych gmin. Mogą się bystrzyczanie pochwalić wspaniałymi salami gimnastycznymi (będą też wykorzystywane w celach komercyjnych), nowoczesnymi klasami, pracowniami i gabinetami, ogromną biblioteką szkolną, kuchnią i stołówką, wielkim boiskiem...

Chodziło jednak o bardzo kosztowne przedsięwzięcie - od 1997 roku 123,4 mln koron zainwestowało w budowę państwo, 35 mln gmina... Ale cóż - bystrzycka szkoła to szkoła na miarę XXI wieku... Miejmy jednak nadzieję, że znajdą się pieniądze na remont szkół również w innych podbeskidzkich gminach - minister Zeman, naczelnik Urzędu Powiatowego we Frydku-Mistku Jiří Kajzar i szef Urzędu Szkolnego Jiří Manheim zapewnili dziennikarzy, że w wypadku tych najbardziej potrzebujących na pewno tak się stanie.

▲ *Wiceprzewodnicząca Izby Poselskiej Parlamentu RC Petra Buzkowa z tradycyjnym bystrzyckim upominkiem - miotłą.* *Fot. FRANCISZEK BAŁON*

Filmowy maraton

Dokończenie ze str. 1

Pierwszy wieczór zakończyły dwa filmy słowackiego reżysera Elo Havetty - „Predpoved' Nula" i „34 dnů absolutního klidu" - wyświetlane w ramach części retrospektywnej przeglądu.

Trzy filmy „retrospektywne" - „Salto" Tadeusza Konwickiego oraz „Postava k podpírání" i „Každý mladý muž" Pavla Juráčka - mogli zresztą obejrzeć w czwartkowe przedpołudnie uczniowie szkół średnich, którzy byli także widzami wczorajszych przedpołudniowych seansów w ramach części retrospektywnej. Poza tym „CieLaF-owska" publiczność - oprócz wspomnianych już debiutów - dobrze bawiła się na głośnym filmie Juliusza Machulskiego „Kiler-ów 2-óch".

Warto dodać, że niektóre z festiwalowych filmów mogą obejrzeć w tych dniach również mieszkańcy Karwiny. Trzyńca i Orłowej, a największy chyba przebój tegorocznego „CieLaF-u" - „Ogniem i mieczem" Jerzego Hoffmana - zawitał ponadto w czwartek do Bystrzycy (jak poinformował nas pracownik Kancelarii Kongresu Polaków Zbyszek Czudek, bystrzyckie kino pękało w szwach i nie wszyscy mogli się dostać na salę).

W cierlickim kinie „Wolność" będzie się można spotkać z dobrymi filmami jeszcze dzisiaj i jutro. Wyświetlone zostaną m.in. - w sobotę „Dolina Issy" T. Konwickiego czy „Pelíšky" Jana Hřebejka, w niedzielę zaś „Operacja Samum" Władysława Pasikowskiego, „Návrat idiota" Saši Gedeona, a przede wszystki - dwukrotnie, o 16.00 i 19.30 - „Ogniem i mieczem". Jutro o godz. 16.00 ogłoszony zostanie też werdykt jury oraz publiczności. Dodajmy, że nagroda publiczności dla najlepszego debiutu wynosi 20 tys. koron, a złożą się na nią dochody ze sprzedanych biletów.

JESIEŃ »SZMAUZA« Z NOWĄ SZTUKĄ

Teatr bez wakacji

CZ. CIESZYN (kor) - Są teatry, dla których miesiące lipiec i sierpień są okresem wakacji teatralnych, i jest ich większość. Nie należy do nich jednak z pewnością czeskocieszyński Teatr im. mjr. Szmauza, dla którego aktorów sezon wakacyjno-urlopowy bywa co roku czasem najbardziej wypełnionej pracy.

„Wakacje rozpoczęliśmy tradycyjnie już od kursu teatralnego w Ośrodku Szkoleniowym ZG PZKO w Koszarzyskach-Pasieczkach" - mówi czołonkini kierownictwa „Szmauza" Krystyna Klimsza, zajmująca się w Teatrze i Gminie Artystycznej im. mjr. Szmauza (GAiMSZ) sprawami organizacyjnymi. „Naszym głównym celem było w tym roku rozpoczęcie prób do nowej sztuki słowackiego autora Sylvestra Lavríka, napisanej specjalnie z myślą o naszym teatrze, pt. »Panichidy za Odyseusza«. Zanim jednak Sylvo przybył do Koszarzysk, pracowaliśmy nad tekstami Juliusza Słowackiego. Powstało - moim zdaniem - kilka niezłych etiud, o czym mogli się zresztą przekonać uczestnicy bystrzyckiego »Złotu '99«...".

„Programowa szefowa" zespołu poinformowała nas z kolei, że etiudy nt. wierszy wieszcza mogli też obejrzeć pod koniec lipca goście i uczestnicy jednego z letnich przeglądów teatrów amatorskich w Pradze, zorganizowanego w ośrodku kulturalnym „Malostranská beseda" przez praskiego reżysera i aktora Akrama Stańka. W sierpniu natomiast członkowie zespołu rozjechali się po Czechach, Morawach i Słowacji, by wziąć udział w licznych kursach i warsztatach teatralnych. Bawili też na warsztatach w Szumperku - tym razem jako w roli lektorów - przedstawiciele kierownictwa „Szmauza" Urszula Kurek i Zbyszek Czudek.

„Jeżeli zaś chodzi o pracę nad »Panichidą za Odyseusza« S. Lavríka, to w Koszarzyskach kokietowaliśmy się nie tylko z analizą tekstu sztuki" - wyjaśnia K. Klimsza. „Sylvo rozpocznie jednak jesienią pracę nad swoją sztuką w Teatrze Cieszyńskim, będzie mógł równolegle pracować również z naszym zespołem".

Jesień przebiegnie jednak w Teatrze im. mjr. Szmauza i GAiMSZ-u pod znakiem nie tylko w miarę możliwości intensywnych prób nowej sztuki, ale również energicznych przygotowań do nowej edycji festiwalu teatralnego „Incydent na Granicy", który odbędzie się w tym roku najprawdopodobniej 27 listopada.

„W tym celu m.in. wyjeżdżałam podczas wakacji na festiwale teatralne w Polsce i RC" - dodała Urszula Kurek. „Byłam np. w Pisku i Hronovie, w Polsce bawiłam roboczo na »Malcie« w Poznaniu oraz na »Reminiscencjach Teatralnych« w Krakowie. Na razie trudno powiedzieć, jakie zespoły będą gościć »Incydentu«, na pewno jednak zjadą nad Olzę tradycyjnie już teatry nie tylko czeskie, ale również polskie i słowackie".

W gronie przyjaciół

Dokończenie ze str. 1

W ubiegłym roku Oddział Literatury Polskiej dysponował np. księgozbiorem obejmującym ponad 13 250 tytułów, z tego było 2300 tytułów dla dzieci. Liczba wypożyczeń przekroczyła 18 470. Z usług oddziału skorzystało 6055 czytelników (więcej, niż w roku założenia placówki, mniej niestety, niż np. w roku 1985). Podczas gdy jednak 25 lat temu oddział urządził 28 imprez kulturalno-oświatowych, w roku ubiegłym - 62 z udziałem 1778 gości. Były wśród nich prezentacje książek, konkursy, wystawy, dyskusje... „Cieszy nas to, że ludzie przychodzą do biblioteki nie tylko po książki czy czasopisma, ale także z potrzeby spędzenia przyjemnych i ciekawych chwil na imprezach kulturalnych czy spotkaniach" - powiedziała redakcji „GL" kierowniczka oddziału, H. Legowicz. „Rada jestem też bardzo, że dla moich współpracownic - Maryli Bartulec, Růženy Werner i Barbary Kołatek praca w bibliotece to nie tylko forma zarabiania pieniędzy, ale przede wszystkim - powołanie i hobby".

Jubileuszowe spotkanie uświetnił program artystyczny w wykonaniu m.in. kapeli mosteckich „Góroli" oraz aktora Karola Suszki.

▲ *„Załoga" Oddziału Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie: (od lewej) Barbara Kołatek, Růžena Werner, Maryla Bartulec i kierowniczka oddziału Helena Legowicz.* *Fot. FRANCISZEK BAŁON*

WERNISAŻ WYSTAWY GRAFIKI DZIECIĘCEJ

W świecie baśni

HAWIERZÓW (wak) - W Domu Kultury im. L. Janáčka (sala wystaw V. Wünschego) odbył się wczoraj wernisaż międzynarodowej wystawy dziecięcej grafiki i rysunku.

Prezentowane na wystawie w Domu Kultury i Szkole Podstawowej przy ul. Frydeckiej w Hawierzowie-Błędowicach prace są plonem ogłoszonego na początku roku konkursu plastycznego pt. „Piękny jak kwiaty jest nasz kraj". W tym roku prezentowane były prace z tematyką baśniową. Dzieci mogły wykazać się na swoich rysunkach przedstawić historię opartą na legendach swoich krajów.

„Do 9. edycji konkursu wpłynęło ponad 2 tys. prac przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych i średnich z Republiki Czeskiej, Słowacji, Polski (kraj ten reprezentowały dzieci z Wrocławia, Myszkowa i Opola) oraz Litwy" - powiedziała „GL" Jiřina Sivá, kuratorka wystawy. „Przez sito 5-osobowego jury, któremu przewodniczył malarz i ilustrator książek dla dzieci i młodzieży Gabriel Filcík, przeszło ponad 300 rysunków; wyróżniono 16".

Patronat nad tegoroczną imprezą objął minister szkolnictwa RC, Eduard Zeman.

Tydzień z horoskopem ◆ 4 - 10 września 1999

Życzenia przyjmują:

4 września (sobota)	- Ida, Liliana, Rozalia, Rozalina, Róża, Przemysław, Roch;
5 września (niedziela)	- Dorota, Larysa, Herkules, Wawrzyniec;
6 września (poniedziałek)	- Beata, Lida, Eugeniusz, Petroniusz, Zachariasz;
7 września (wtorek)	- Regina, Ryszarda, Doman, Marek, Melchior;
8 września (środa)	- Adrianna, Maria, Klementyna, Serafina, Nestor;
9 września (czwartek)	- Augustyna, Ozanna, Radosława, Piotr, Sergiusz, Ścibor;
10 września (piątek)	- Aldona, Irma, Pulcheria, Łukasz, Mikołaj, Mścibor

Horoskop dla urodzonych między 4 a 10 września

23. 8. - 22. 9.

Osoby urodzone w tych dniach są niezwykle ambitne i pracowite. Zawsze gotowe do wykorzystania nadarzających się okazji życiowych. Mają wszechstronne zainteresowania, zazwyczaj cieszą się autorytetem wśród swego otoczenia. Zwykle mało troszczą się o szczegóły, więc nie są marudne i małostkowe. Największą ich wadą jest impulsywność. Lubią spory i wszelkie dyskusje. W gniewie zdarza się im posunąć za daleko, czego potem żałują.

W tym tygodniu

Licz się z możliwościami swego organizmu, które nie są teraz zbyt wielkie. Dostosuj więc wysiłek do swojej kondycji, nie próbuj udowodnić sobie i wszystkim, że nie imają się ciebie żadne słabości. W sprawach zawodowych - do przodu! Jeśli się uprzesz, postawisz na swoim. Między tobą a partnerem zgodnie, jeżeli zamiast skupiać się na tym, co was dzieli, poszukasz tego, co was łączy. **(PAI)**

EUROTEL, PAEGAS I TEN NOWY...

Komórki dla miliona

OSTRAWA (mro) - Od października br. wzrośnie konkurencja na rynku telefonów komórkowych. O wyborze kolejnego operatora mobilnej sieci GSM 1800 zdecyduje 12-osobowa komisja powołana przez Ministerstwo Transportu i Łączności RC.

Wśród ubiegających się o licencję ośmiu spółek szczególne miejsce z punktu widzenia mieszkańca naszego regionu zajmuje Konsorcjum „MobilCzech", w skład którego wchodzą znane na świecie firmy: Telekom Austria (40 proc. udziału), TIM-Telecom Italia Mobile (40 proc. udziału), Echoton - czeska spółka telekomunikacyjna (14 proc.) oraz Infinity - spółka czeska pracująca w sferze systemów telekomunikacyjnych (6 proc.). Szczególne miejsce nie tylko dlatego, że - jak zapewniają szefowie „MobilCzech" - uczestnicy ich sieci będą płacić jedynie za usługi, z których skorzystają. Nie będzie żadnych opłat za aktywizację, żadnych abonamentów, ryczałtów (przewidują, iż w ciągu 10 lat zyskają więcej niż milion klientów). Szczególne przede szystkim dlatego, że spółka zobowiązała się przed władzami regionu do rejestracji firmy w Ostrawie, do zorganizowania tu tzw. Call Centrum, czyli biura usług sieci zatrudniającego 630 osób, do wybudowania w pierwszej fazie masztowni, a w drugiej fabryki produkującej telefony komórkowe i części techniczne sieci. Doliczając do tego odcinek administracyjny i usługowy, za sprawą australijsko-włosko-czeskich telefonów i ich multimedialnych usług region ostrawski zyskałby aż 2300 miejsc pracy i potrzebnych w ciągu pięciu lat kolejnych 20 tys.

Zachodni członkowie konsorcjum mają doświadczenia w prowadzeniu sieci mobilów w Europie (np. TIM - 16 mln użytkowników we Włoszech i 10 mln poza granicami w 13 państwach świata). Spółka „MobilCzech" rzuca na szalę ministerialnego tendru 28 mld koron inwestycji, a w razie opóźnienia ich realizacji gotowa jest płacić kary. Nie ulega wątpliwości, czy będzie wspomnieć, że szefowie „MobilCzech" spodziewają się, iż po czterech latach funkcjonowania ich inwestycja zacznie się zwracać.

▲ *Doskonałym pomysłem okazało się urządzenie tzw. izby domowego uboju. Klienci, którzy nie mają w domu odpowiednich warunków, chętnie z niej korzystają.* ◆ *Obiekty „Farmy Stonawa".*

RZADKO KTO DZISIAJ „SZPYRKĘ NA TRZY PALCE" UWAŻA ZA SUKCES HODOWCY

»ŚWIŃSKI« INTERES

Kiedy w 1992 roku Tadeusz Koch - najpierw pracownik hodowli prosiąt wchodzącej w skład karwińskiego PGR-u, potem przez krótki czas jej współdzierżawca, dzisiaj zaś właściciel wcale nieźle prosperującej „Farmy Stonawa" - tym razem na własną rękę na nowo rozkręcał mocno już wtenczas podupadły interes, trójka jego byłych wspólników nie prorokowała farmie długiego życia. Twierdzili, że nie przeżyje nawet roku...

Tymczasem T. Koch, zdając się na własne siły i własny rozum oraz obce pieniądze - na samym początku udało mu się zdobyć dotację państwową oraz wysokie kredyty - nawet teraz, po siedmiu latach, nie uważa, że jego dni są policzone. Chociaż powszechnie wiadomo, że czasy hodowcom bydła obecnie niespecjalnie sprzyjają. *„Źródeł problemu związanego z importem taniego mięsa z Unii Europejskiej"* - mówi T. Koch - *„jaki nęka nas, hodowców* (podczas gdy bez wątpienia cięższy konsumentów - przyp. red.) *należy upatrywać nie tyle w »trudnych czasach«, ile w długofalowych umowach o stowarzyszeniu naszego kraju z Unią Europejską, podpisanych swego czasu przez Václava Klausa oraz ministra Vladimíra Dlouhego".*

Jak sobie zatem radzi stonawski farmer z zapoczątkowaną w minionym roku inwazją taniej wieprzowiny na nasz rynek? *„Jeszcze w ubiegłym roku, żeby zarobić na siebie, wystarczyła sama hodowla i ubój świni. W tym roku, żeby przetrwać, postanowiłem nieco rozszerzyć swoją działalność. Zakupiłem dwa ciągniki oraz maszynę do prac wykopowych. Nie param się więc już wyłącznie świniami".*

▲ *Właściciel stonawskiej farmy Tadeusz Koch prezentuje poły z „duńskich" tuczników. W porównaniu z trzodą chlewną hodowli krajowej dają o kilkanaście procent więcej mięsa.*

▼ *W stonawskich chlewniach corocznie wyhoduje się ok. 5 - 6 tys. tuczników.*

Zdjęcia: ***FRANCISZEK BAŁON***

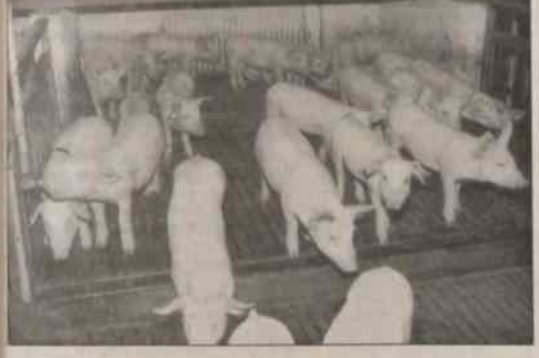

Niemniej jednak „towarzystwo ryjkowe" nadal pozostaje tym, co zdecydowanie rozsławiło stonawską farmę i nadal stanowi trzon działalności pana Tadeusza. Stan na dzień dzisiejszy to ponad 3 tys. sztuk trzody chlewnej, począwszy od ledwo co narodzonych, spędzających pierwszy dzień na własnych nogach prosiaczków, po studwudziesto-, sturzydziestokilogramowe tuczniki, czekające na ostatnią komendę rzeźnika... T. Koch nie pozostał bowiem przy samej hodowli. Nieopodal farmy wybudował tzw. punkt uboju domowego, gdzie kończą swoją blisko siedmiomiesięczną tułaczkę ziemską wszystkie dorosłe prosiaki. Nie trudno się domyślić, że pomysł uboju domowego chwycił. Świadczy o tym chociażby fakt, że od czterech lat tuczniki ze stonawskiej farmy w ogóle nie trafiają do rzeźni. Cała produkcja - 5 do 6 tys. sztuk rocznie - zostaje rozsprzedana drobnym konsumentom. Oczywiście według wyboru i życzenia klienta mniejszy lub większy okaz, w stanie surowym lub z gotowymi wyrobami domowej „zabijaczki", z jelitami i salcesonem.

Zdanie się wyłącznie na łaskę drobnej klienteli, jak się okazuje, nie sposób określić inaczej niż jako strzał w dziesiątkę. Zaletą drobnego odbiorcy jest bowiem to, że płaci na miejscu gotówką, co automatycznie eliminuje ryzyko powstania zaległych płatności oraz nieściągalnych należności. Ten problem dla T. Kocha w zasadzie nie istnieje, mimo że większość przedsiębiorców prywatnych na samo napomknięcie o zatorach płatniczych smętnie kiwa głowami...

Poza domowymi specjałami z uboju atutem „Farmy Stonawa" są świnie wyłącznie pochodzenia duńskiego. *„W naszej hodowli nie ma obecnie ani jednego czeskiego prosiaka. Zaraz na początku zmieniłem bowiem materiał genetyczny, wykorzystując najlepsze w Europie programy duńskie, zarówno dla hodowli rozrodczej, jak i użytkowej. A efekt widoczny był zaraz po pierwszym roku"* - mówi z zadowoleniem T. Koch, po czym uzupełnia: *„Różnica między czeskim tucznikiem a jego odpowiednikiem duńskim polega na tym, że podczas gdy części mięsne tworzą 45 - 47 proc. masy czeskiego prosiaka, egzemplarz duński ma ich nawet 59-proc."*. A wiadomo, im więcej mięsa, tym klient bardziej zadowolony. Jak wynika bowiem z doświadczenia mego rozmówcy, rzadko kto „szpyrkę na trzy palce" uważa dzisiaj za sukces hodowcy.

„Żeby tucznik nie był zbyt tłusty, musi być odpowiednio odżywiany" - tłumaczy Koch, dodając, że „odpowiednio" niekoniecznie musi oznaczać za wszelką cenę tuczące. *„Najpierw dajemy mu stopniowo coraz większe porcje. Potem, gdy osiągnie 85 kg, pomimo że apetyt mu wówczas wyraźnie dopisuje, otrzymuje pokarm nieco mniej kaloryczny"*. Dobre wyniki daje w tym kierunku system paszy płynnej sterowanej przez komputer. W ten sposób w stonawskiej farmie tuczonych jest tysiąc sztuk wieprzków oraz świnek.

Same tuczarnie to też inwencja własna T. Kocha. W czasach PGR-u stonawskie gospodarstwo specjalizowało się bowiem wyłącznie w hodowli prosiaczków do 35 kg, pokrywając w osiemdziesięciu proc. zapotrzebowanie powiatu karwińskiego na czworonogi z ryjkiem. Obecnie wychowanie „maluchów" to tylko jedno ogniwo w farmerskim biznesie pana Tadeusza. *„W tym roku odnotowaliśmy nadwyżkę w produkcji prosiąt. Udało nam się bowiem podnieść liczbę prosiąt przypadających na jeden rzut maciory - z ubiegłorocznych 9,5 sztuki na obecnych 10,4"*.

Jakkolwiek maciory z uwagi na swoją rolę prokreacyjną cieszą się nieco dłuższym życiem od zwykłych tuczonych świnek, nie mają łatwego zadania. Oczekuje się od nich, że w przeciągu dwu, góra trzech lat - w związku z czym grupa 260 macior co roku jest w 40 proc. odnawiana - co najmniej pięć razy wydadzą na świat wcale pokaźne stadko okrągłych różowych prosiaczków, niekoniecznie zresztą liczące statystycznych dziesięć sztuk. W tzw. porodówce, gdzie małe prosiaczki przez 28 dni przebywają w towarzystwie swoich mam, zobaczyć można bowiem również maciory, które otacza bezmała dwadzieścia małych ruchomych ryjków.

BEATA SCHÖNWALD

ZAOLZIAŃSCY NAUCZYCIELE ZALICZYLI KURSY WAKACYJNE W POLSCE

Nauka nie poszła w las

Rozpoczął się nowy szkolny rok. Uczniowie i nauczyciele zabrali się do pracy. Zaowocują w niej niewątpliwie nowe doświadczenia, jakie zaolziańscy pedagodzy zgromadzili na kursach wakacyjnych w Polsce.

Najliczebniejsza, bo 14-osobowa grupa nauczycieli, wyjechała do Warszawy na kurs najnowszej historii Polski i literatury współczesnej. Dwa wakacyjne tygodnie wypełnione były różnorodnymi i atrakcyjnymi zajęciami, które nauczyciele podsumowali m.in. w piosence pożegnalnej. Oto jej fragment: „... wykład, muzea, teatr, kino, wycieczka i nocny spacerek...". A więc po kolei.

WYKŁADY

Dotyczyły nie tylko historii, języka i literatury współczesnej, ale podsuwały nowe, ciekawe propozycje na uatrakcyjnienie lekcji. Były też wieczory integracyjne, gdzie poznawaliśmy się nawzajem, na kursie było przecież 75 osób z najróżniejszych krajów - Rosji, Ukrainy, Białorusi, Litwy, Łotwy, Anglii, Danii, Francji, Niemiec, Norwegii, Szwecji. Częścią składową takich wieczorów było wspólne muzykowanie i powtarzanie starych oraz nauka nowych piosenek. Prym wiódł nasz duet gitarowy Marek i Marian, za naszymi zaś gitarzystami tęsknymi oczami wodziła niejedna młoda uczestniczka kursu (szczególnie z Białorusi i Ukrainy).

W siedzibie Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych dyskutowaliśmy o wprowadzanej w życie reformie oświaty. Na ul. Miodowej, w siedzibie Stowarzyszenia „Wspólnota Polska", podjął nas jej prezes, prof. Andrzej Stelmachowski.

MUZEA

Bez muzeów ani rusz! Trzeba przecież obejrzeć wystawę w Muzeum Literatury dotyczącą poematu o Beniowskim - wszak mamy Rok Słowackiego! A Rok Chopina? Koniecznie trzeba zwiedzić jego muzeum w Zamku Ostrogskich! Nie sposób nie być w Muzeum Narodowym, Muzeum Wojska Polskiego, Muzeum Niepodległości - tu zę szczególnym zainteresowaniem oglądamy mapę nazwaną „Rozsiedlenie ludności polskiej w Księstwie Cieszyńskim w 1916 roku" - Gródek 100 proc., Karpętna 100 proc., Koszarzyska 100 proc., Wielopole 100 proc. Nydek 99,4 proc., Bystrzyca 99,4 proc., Karwina 88,8 proc., Orłowa 61,5 proc., Ostrawa 29,6 proc.... - że przytoczę kilka konkretów. I w zadumie czytamy słowa Józefa Piłsudskiego:

„Ten, kto nie szanuje i nie ceni swej przeszłości, ten nie jest godzien szacunku teraźniejszości, ani ma prawo do przyszłości".

TEATRY

Scena Kameralna Teatru Polskiego - „Grube ryby" Michała Bałuckiego. Sztuka wprawdzie nie jest uważana za szczytowe dzieło dramaturgii polskiej (my znamy ją z niejednego amatorskiego zaolziańskiego przedstawienia), ale jaka obsada! Wiesław Michnikowski, Wiesław Gołas, Barbara Horowianka, Lech Ordon - to prawdziwy koncert gry aktorskiej.

Część naszej grupy w tym samym teatrze ogląda „Skizę" Gabrieli Zapolskiej z rewelacyjną Grażyną Barszczewską i Leszkiem Teleszyńskim. W rzędzie przed nami siedzi... Andrzej Łapicki. Chyba porównuje, bo sam przecież wiele razy musiał grać rolę tego amanta.

I jeszcze jeden teatr - tym razem w Płocku. Nasz autobus stoi na parkingu niedaleko Teatru Dramatycznego im. Jerzego Szaniawskiego. Na plakatach czytamy: „Dyrektor Naczelny i Artystyczny: Marek Mokrowiecki". Oglądamy fotografie z ostatniego przedwakacyjnego przedstawienia: Sztuka Mirko Stiebera „Bláha a Vrchlická" - z polskim, nieco pikantnym tytułem „Zrób mi, proszę, dziecko". Przekład, adaptacja, reżyseria, scenografia, główna rola męska... Karol Suszka! No i „Srebrna Maska" dla tego naszego starego znajomego!

KINO

A jeśli kino, to wiadomo: przebój sezonu, czyli „Ogniem i mieczem" Sienkiewicza - Hoffmana w nowoczesnym kinie „Femina". Jedno (film) i drugie (sala kinowa) robią wrażenie. Na nas mniejsze, bo większość członków naszej grupy widziała film w Cieszynie - na innych większe.

WYCIECZKA

Cel wycieczki: Płock. Po drodze wstępujemy na Żoliborz, gdzie jest kościół, parafia i grób zamordowanego księdza Popiełuszki. Drugi przystanek jest w Czerwińsku; katedrę Marii Panny pokazuje nam młody, wesoły, rozgadany kandydat na mnicha. Dojeżdżamy do Płocka, podziwiamy piękną panoramę miasta i szerokie koryto Wisły u stóp góry zamkowej. W Muzeum Mazowieckim szczególniei podoba nam się dział dotyczący secesji oraz wystawa Devi Tuszyńskiego, polskiego Żyda rodem z Płocka, obecnie żyjącego w Paryżu. Zwany jest „mistrzem miniatury" i pomimo podeszłego wieku (urodzony w 1915 r.) tworzy i wystawia swe piękne dzieła.

W drodze powrotnej zahaczamy o Żelazową Wolę, dom rodzinny Fryderyka Chopina, ale jest sobota, więc koncertu nie ma. Tak więc w dniu następnym słuchamy w warszawskich Łazienkach koncertu wykonanego przez Lidę Kozubek pod pomnikiem tego „poety fortepianu".

Nie sposób nie wspomnieć o warszawskich wycieczkach: Wilanów, Łazienki, Powązki, Zamek Królewski. To wszystko trzeba widzieć!

I jeszcze jeden „akcent filmowy". Podczas zwiedzania budynków Sejmu i Senatu spotykamy senatora Kazimierza Kutza. Kilka grzecznościowych zdań kończy ten znany reżyser ze Śląska rodem apelem: „I proszę tam u was pozdrowić!" Przekazuję!

NOCNE SPACERKI

Ich trasy były różne, ale z reguły spotykaliśmy się na Starym Mieście, gdzie prawie co wieczór coś się działo: a to koncert jazzowy, a to festiwal teatrów ulicznych, a to występy różnych kapel i solistów (nie tylko polskich; słyszy się dużo piosenek śpiewanych po rosyjsku). Po prostu rynek Starego Miasta ma swój klimat.

PODSUMOWANIA

Byliśmy zadowoleni, a kierowniczka kursu - pani Bożena Krupa była zadowolona z nas, czego nie omieszkała powiedzieć na uroczystej kolacji pożegnalnej z udziałem wiceministra edukacji narodowej, Winibalda Winklera rodem ze Śląska (w kwietniu był na Zaolziu, w Trzyńcu na imprezie „Miss-Mister show"; w Warszawie pytał nas, czy czasem nie przyjechał też ten pan dyrektor, który po linie spuszczał się wtenczas na scenę) i pani Joanny Wójtowicz, dyrektora Polonijnego Centrum Nauczycielskiego w Lublinie. Uważam, że nasza grupa nie przyniosła zaolziańskiemu szkolnictwu wstydu. Przeżyliśmy kurs w zdrowiu poza jedną anginą, ale Michał ją zwalczył (co udowodnił na „Gorolu", gdzie mieliśmy „pokursowe" spotkanie z panią Bożenką, która przyjęła nasze zaproszenie na Zaolzie). A nawet zdążył się w czasie wakacji - po powrocie z kursu - ożenić...

HALINA KOWALCZYK

▲ *Uczestnicy kursu dla nauczycieli języka polskiego i historii.*

Fot. archiwum autorki

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

Pierwszacy w naszej szkole

W tym roku uczymy się w innej klasie. A w naszej dawnej uczy się nowa pierwsza klasa. Te pierwszaki są ogromnie śmieszne - nie mogą trafić do swojej klasy, wszystko gubią i o byle co płaczą.

Dziś na dużej przerwie wychodzimy na boisko, a w korytarzu stoi taki bąk i płacze. Zaczęliśmy się z niego trochę śmiać, ale Basia zaraz powiedziała:

- Zapomnieliście, jak to było z nami w zeszłym roku?

Więc Janek zapytał malca, czego płacze. Okazało się, że zgubił czapkę.

- Idź, zapytaj pana tercjana.

- Kiedy ja nie wiem, gdzie jest pan tercjan...

- No, to chodź ze mną. I nie płacz. Jeśli czapki nie ma u pana tercjana, damy ogłoszenie na tablicy. Jak się nazywasz?

- Lo... Lolusiek...

- Oho, bracie - powiedział Janek - tu będziesz po prostu Lolek. Zacząłeś chodzić do szkoły. Przestałeś by- małym dzieckiem. I płakać nie wypada.

Czapka była u tercjana. Znalazł ją na korytarzu. Po lekcjach przed szkołą czekali na pierwszaków dorośli. Nie każdy od razu trafi sam do domu. Słyszałam, jak jakaś pani zawołała:

- Loluśku! Loluśku!

- Babciu - odezwał się poważnie chłopiec - mów do mnie Lolek. Przecież uczeń pierwszej klasy nie jest małym dzieckiem.

* * *

Tak było w pewnej szkole na początku roku szkolnego. A jak jest u Was? Czy naprawdę pomagacie pierwszakom? Powitaliście ich na pewno kwiatkami w pierszym dniu września, pamiętajcie jednak o nich nadal. Być może, że z wdzięcznością przyjmą od Was mały podarunek po pierwszym miesiącu nauki, ale każdemu z Was przyda się na pewno prościutka, własnoręcznie zrobiona w kilka minut

Zakładka do książki

Dobieramy dwa kolory papieru, np. żółty z niebieskim, czerwony z zielonym. Wycinamy po jednym pasku z każdego koloru. Długość - 15 cm, szerokość - 4 cm. Składamy jeden z pasków na połowę wzdłuż i jeszcze raz wszerz - tak jak na rys. 2 (linie przerywane oznaczają złożenie). Następnie nacinamy tak, jak pokazują to linie całkowite. Pasek rozkładamy i zaginamy oraz przeplatamy, jak pokazuje rysunek 1. Zaczynamy od środka w jednym i drugim kierunku. Na koniec podklejamy drugi pasek jako tło.

◄ Rys. 1

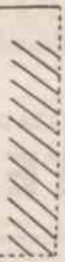

▼ Rys. 2

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✿ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Wakacyjne przedszkolaki

Ponieważ nasze przedszkole podczas wakacji jest nieczynne, proszę moje dzieciaki, by czasem do mnie napisały lub po wieczorzynce zatelefonowały, co u nich nowego. Dzięki temu podróżuję z nimi za pośrednictwem nadesłanych widpokówek po całym prawie świecie. Najdalej to znów poleciał Raphaełek.

A Lucynka przysłała mi dwa rysunki z wakacyjnych wycieczek. Nietrudno zgadnąć, dokąd ją i braciszka zabrali rodzice. Bardzo mi się te rysunki podobały, więc przesyłam je Głosikowi, by razem z Ludmiłką przynajmniej w myślach przeniósł się do lasu czy zawitał do ZOO.

A wszystkim przedszkolakom życzę, by po wakacjach w przedszkolach czekała je jakaś niespodzianka i przez kolejny rok szkolny pełno ciekawostek i radości. **Pani Janka z oldrzychowickiego przedszkola**

Bardzo dziękujemy Pani Jance za list i rysunki. Nam też się podobały, więc pokazujemy je wszystkim naszym czytelnikom. Głosik uparł się, że koniecznie musi odwiedzić oldrzychowickie dzieci, by się dowiedzieć, gdzie to był Raphaełek. Nasz skrzacik nawet spać nie może z ciekawości.

Pamiętacie może, jak podczas wakacji informowaliśmy Was o poniedziałkowych spotkaniach w czeskocieszyńskiej bibliotece? W związku z tym otrzymaliśmy list wraz z kartą, na której bajecznie kolorowe motylki-wycinanki aż proszą, by je posłać komuś bliskiemu z życzeniami, a czarodziejski kwiatek postaram się Wam kiedyś pokazać na zdjęciu.

Napiszę też, po sprawdzeniu, w jakich godzinach czynna będzie ta ciekawa wystawa. A oto list:

Zaproszenie na wystawę

Serdecznie zapraszamy na wystawę prac plastycznych, które powstały podczas naszych poniedziałkowych spotkań w bibliotece przy ul. Havlíčka w Czeskim Cieszynie. Bawiliśmy się świetnie! Pojechaliśmy nawet do Afryki, a raczej Afryka zawitała do nas. Zamieszkaliśmy w zamku, oswoiliśmy zębatego smoka, wysłaliśmy wakacyjne pozdrowienia do przyjaciół.

Wszystko to można zobaczyć we wrześniu w bibliotece.

Uczestnicy poniedziałkowych spotkań

GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu", P.O.Box 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrava 1.
UWAGA! Pisząc do nas, nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

LEKTURA Z PRZYMRUŻENIEM OKA **(146)**

Z. OLECH

Graj, Cyganie... czyli Dziewczyna znad Olzy

- Więc nie jesteś żebraczką?

- Nie, chociaż głoduję i nie mam dachu nad głową, to jednak duma nie pozwala mi żebrać.

- Fałszywy wstyd! - mruknął stary służący. - Tacy ludzie są najgorsi! Zaczekaj, piękne dziecko, zaraz ci tutaj coś przyniosę. Nasza księżna nie lubi, gdy się odgania od progu biednych, nic im nie dając.

- Nie, niech pan nie odchodzi! - wybuchnęła Joanna pośpiesznie. - Powtarzam panu raz jeszcze, że nie przyszłam tu, żeby żebrać. Chodzi tu w ogóle nie o mnie, tylko o pańską księżnę, której muszę coś bardzo ważnego zakomunikować.

- Jak to, chcesz się widzieć z księżną? - zawołał stary kamerdyner. - Możesz się nie trudzić, drogie dziecko. Myślisz prawdopodobnie, że księżna wyasygnuje ci większą jakąś sumę. Z pewnością moja pani gniewałaby się na mnie, gdybym ją w tej chwili obudził. Dopiero przed godziną udała się na spoczynek.

- To musi ją pan zbudzić choć na chwilę - zawołała energicznie Joanna. - Niech pan nie traci czasu, drogi panie, bo pańskiej księżnej i tym wszystkim, którzy mieszkają tu pod jej dachem, grozi wielkie niebezpieczeństwo. Otrzymałam wiadomość o planowanym włamaniu do domu księżnej. Prędko, niech pan idzie, bo nie ma czasu.

Stary służący skamieniał. W tym wielkim mieście rozbójnicze napady nie były rzadkością, toteż od razu uwierzył w to, co Joanna mówiła. Zamknął uważnie drzwi przed młodą nieznajomą, aby uniemożliwić jej wejście do holu, zniknął na chwilę, lecz wkrótce ukazał się znowu.

- Chodź ze mną, moje dziecko - zwrócił się do Joanny, otwierając na powrót drzwi. - Proszę, niech pani wejdzie. Wprawdzie księżna jest bardzo tym wszystkim zdziwiona, mimo to jednak pragnie się dowiedzieć, co jej pani ma do powiedzenia.

Joanna poszła za służącym, który poprowadził ją przez szereg wspaniale urządzonych pokojów. Wreszcie odsłonił jedwabną portierę i wpuścił Joannę do wspaniałego pokoju, który prawdopodobnie był buduarem księżnej.

Z głębokiego, miękkiego fotela podniosła się siwowłosa dama, której sympatyczna twarz od razu pozyskała zaufanie Joanny.

- Proszę podejść bliżej, moje dziecko - zawołała księżna Dorota - jeszcze bliżej, chcę panią zobaczyć w pełnym świetle. Ach, jaka pani jest piękna!

Na twarzy starej księżnej odmalował się zachwyt. Mimo nędznego ubrania, mimo wyczerpania i podniecenia uroda Joanny każdemu musiała rzucić się od razu w oczy.

- Służący mi powiedział - ciągnęła dalej księżna po chwili - że chciała mi pani zakomunikować coś bardzo ważnego. Ani na chwilę nie wątpię o tym, że w najlepszym zamiarze przestąpiła pani próg mego domu, bo nie wygląda pani na złodziejkę ani na oszustkę.

- Wasza Książęca Mość - odpowiedziała Joanna szczerze - od najwcześniejszej młodości brzydziłam się kłamstwem. Przypadek zrządził, że podsłuchałam rozmowę dwóch mężczyzn, należących do bandy rozbójników. Mężczyźni ci omawiali właśnie włamanie do pani domu tej nocy. Boże święty, ten zegar wskazuje, że tylko dziesięć minut pozostało do umówionej godziny. Między pierwszą i drugą w nocy nędznicy ci zamierzają wejść od strony ogrodu do pokoju, który o ile się nie mylę, zajmuje w tej chwili synowa Waszej Wysokości.

- Ach, tak istotnie, żona mego syna! - zawołała jeszcze bardziej zdziwiona księżna. - Dzieci moje przyjechały tutaj dopiero przed ośmiu dniami, a obecnie są na balu dworskim.

- Włamywacze o tym wiedzieli - ciągnęła dalej Joanna drżącym głosem - a jeden z nich, który wyglądał na człowieka z lepszej sfery, wiedział nawet, że synowa pani na bal ów włożyła kosztowną biżuterię. Brylanty, które ma dzisiaj na sobie, przedstawiają ogromną wartość.

- I to się w zupełności zgadza! - zawołała księżna. - Więc na te brylanty polują ci włamywacze?

- Tak, postanowili zrabować właśnie tę biżuterię. Dwaj bandyci mają dzisiejszej nocy ukryć się w sypialni synowej i w momencie, gdy synowa będzie się rozbierała, mają rzucić się na nią, zakneblować jej usta, zrabować wszystko i uciec tą samą drogą przez ogród.

- Ależ to jest kompletny spisek! - wybuchnęła księżna, załamując dłonie. - Słyszałeś, Filipie? Musimy się przygotować na najgorsze. Może dojść nawet do walki z tymi niebezpiecznymi włamywaczami.

- Proszę o wybaczenie, Wasza Wysokość - podchwyciła Joanna - ale uważam, że byłoby najlepiej, gdyby pani natychmiast posłała służącego po policję. Należy przecież ją zawiadomić o planowanym włamaniu.

- Wolałabym tego uniknąć, moje dziecko - odpowiedziała księżna - zresztą i tak Filip już by nie zdążył. Najlepiej będzie, jak zbudzi się całą służbę. Filipie, zbudź natychmiast obydwóch lokajów i wszystkie trzy pokojówki. Należy ich wszystkich uzbroić w dubeltówki, których na szczęście wystarczającą ilość jest w moim domu.

- Według rozkazu, Wasza Wysokość! Czy mają ukryć się w ogrodzie?

- W żadnym wypadku! - zawołała siwowłosa dama. - Wówczas z pewnością spłoszyliby tych ptaszków. Przecież nie tylko powinniśmy siebie ochronić, ale wyświadczyć również przysługę naszym współobywatelom i usiłować schwytać tych rozbójników. Niech wszyscy natychmiast usadowią się w pokoju mojej synowej.

Filip oddalił się, aby spełnić rozkazy księżnej, zaś stara dama zwróciła się do Joanny z sympatycznym uśmiechem.

- Dziękuję pani za to, że mnie pani ostrzegła w porę, ale chciałabym zadać jeszcze pani kilka pytań. Czemu pani tak drży, moje dziecko? Czy pani jest chora?

- O nie, Wasza Wysokość - odpowiedziała dziewczyna drżącym głosem. - Chora nie jestem, tylko jestem głodna.

Księżna, słysząc te słowa, zbladła. Sama myśl o tym, że istnieją ludzie, którym do tego stopnia może dokuczać głód, wytrąciła zupełnie z równowagi starą damę.

- Głodna! - powtórzyła, patrząc ze współczuciem na Joannę. - Biedne dziecko, proszę natychmiast pójść ze mną. Tutaj w sąsiednim pokoju są resztki pozostałe po mojej kolacji. Będzie się pani mogła choć chwilowo pokrzepić.

Z tymi słowy wprowadziła Joannę do jadalni, w której na wspaniale nakrytym stole stały rozmaite dobre rzeczy, prawie zupełnie nietknięte. W wysokich kryształowych karafkach stało na stole czerwone i białe wino, największe jednak wrażenie na Joannie sprawił duży, srebrny samowar, stojący po środku stołu.

(cdn.)

„MOIM MARZENIEM JEST ZWIEDZENIE WSZYSTKICH KRAJÓW EUROPEJSKICH" - MÓWI ESTER WILCZEK

ZAOLZIANKA W BRAZYLII

Lato - czas wakacji i urlopów, a więc pora wyjazdów nie tylko do krajowych ośrodków wypoczynkowych, ale i wojaży zagranicznych. Jeszcze przed kilkoma laty mogli Zaolzianie wyjechać najwyżej do Polski (a i to nieraz z problemami), na Węgry, do Bułgarii czy w najlepszym wypadku na plaże byłej Jugosławii... Po roku 1989 sytuacja się zmieniła. Często nawet młodzi ludzie, uczniowie szkół średnich, spędzają wakacje na zachodzie Europy, a nawet w Stanach Zjednoczonych. A bywają również tacy, którzy wybierają kraje dużo bardziej egzotyczne dla przeciętnego mieszkańca Europy Środkowej... Do nich należy np. młoda mieszkanka Trzyńca, tegoroczna maturzystka czeskocieszyńskiego gimnazjum, Ester Wilczek.

Przed rokiem pisałem w „GL" o jej podróży na Małe Antyle, do zamorskiego departamentu Francji, Martyniki... Nic więc dziwnego, że gdy spotkałem Ester w samym środku lata na jednej z trzynieckich ulic, od razu padło z moich ust pytanie: „No to opowiadaj, gdzie byłaś w tym roku? Nie mów, że twoje korespondencyjne przyjaźnie tym razem nie zaowocowały!..." (bo trzeba wiedzieć, że niespełna 19-letnia Ester od ... klasy szkoły podstawowej koresponduje z przyjaciółmi z prawie całego świata: przed dwoma laty np. nawiązała listowne kontakty z Phillippem Granosinem i Pierrem Edoh z Martyniki i to właśnie na ich zaproszenie mogła przed rokiem wyjechać do leżącego około 15 km od stolicy tego kraju - Forte-de-France - miasteczka uniwersyteckiego Schoelcher).

„Rzeczywiście, długośmy się nie widzieli... A od naszego ostatniego spotkania nie tylko wiele się zmieniło w moim życiu, ale było i kilka wyjazdów zagranicznych" - przywitała mnie Ester. *„Przede wszystkim zdałam maturę - na same jedynki i jedną dwójkę - oraz egzamin państwowy z języka angielskiego, i po wakacjach wybieram się na studia. Jeśli zaś chodzi o wyjazdy, to właśnie wróciłam z podróży po Skandynawii, gdzie wraz z ojcem odwiedziłam Szwecję, Norwegię, Finlandię i Danię, a być może wyjadę latem jeszcze do Lwowa. Szkoda tylko, że nie udało mi się wyjechać do Portugalii, do kolegi, z którym od dawna utrzymujemy listowne kontakty. Może uda się za rok... Najważniejszym wyjazdem w ostatnim czasie był dla mnie jednak nie wyjazd wakacyjny - ubiegłoroczne święta Bożego Narodzenia spędziłam bowiem w Brazylii, w Sao Paulo".*

Brazylia - egzotyczne dla mnie słowo. Od raz skojarzyłem - Amazonka, dżungla i Indianie, gorący karnawał w Rio i jeszcze gorętsze rytmy samby... Nikogo więc chyba nie zdziwi fakt, że od razu przyjąłem zaproszenie do przytulnego salonu domu państwa Wilczków...

* * *

Siadamy wygodnie w fotelach, na stole stoi herbata... *„Pierwotnie chciałam cię poczęstować typowym brazylijskim napojem, herbatą mate, nie jest ona ... za pośrednictwem międzynarodowego klubu korespondencyjnego. W ciągu ostatnich dwóch lat wpłynęło kilka zaproszeń do Brazylii, ale jakoś nie miałam okazji do wyjazdu. Aż nagle tak się zdarzyło, że mogłam odwiedzić swojego przyjaciela w czasie świąt Bożego Narodzenia...*

Rodzina nie za bardzo była z mojego wyjazdu zadowolona, szczególnie babcia. Uważa ona bowiem, że przy stole wigilijnym ma zasiadać cała rodzina. Jakoś jednak udało się ją przekonać i 16 grudnia 1998 roku udałam się w podróż, która miała trwać do 7 stycznia roku bieżącego...".

Podróż trwała 12,5 godziny - z lotniska w Pradze samolotem do Frankfurtu, tam przesiadka na samolot do Sao Paulo. Na lotnisku czekał na Ester Rodrigo ze swoją mamą, ogromnym transparentem z imieniem swojej nowej koleżanki i... bukietem 50 róż. *„Wtedy po raz pierwszy poznałam, jak miłymi, przyjemnymi i przyjaznymi ludźmi są Brazylijczycy"* - stwierdza Ester. Przywitał też moją rozmówczynię ogromny upał - wyjeżdżała przecież z zaśnieżonego Trzyńca, a tu nagle środek lata i temperatura sięgająca 35-40 st. C. Wiadomo jednak, to półkula południowa...

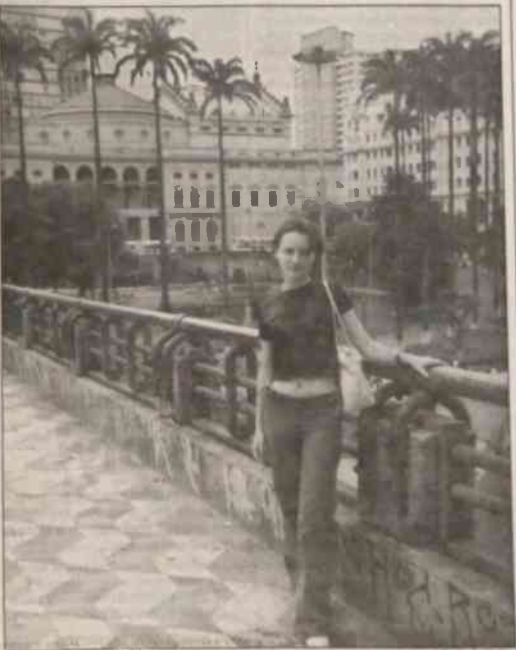

▲ *Ester Wilczek przed gmachem teatru w centrum Sao Paulo.*

W Sao Paulo zamieszkała Ester w domu Rodrigo. Dom ten leży mniej więcej 100 metrów od jednego z najsłynniejszych torów wyścigowych samochodów Formuły1 - „Interlagos". To tu właśnie trenował w swoim czasie słynny Ayrton Sienna. Pierwszym wrażeniem młodej Zaolzianki był więc widok...

Składanie wieńców i kwiatów pod pomnikiem lotnika na Żwirkowisku, godz. 14.20 - Polowa maza św. w intencji lotników Żwirki i Wigury oraz poświęcenie pamiątkowego krzyża na Żwirkowisku, godz. 16.00 - przeloty samolo-

... w Brazylii językiem urzędowym.

„Rodrigo napisał mi w jednym z listów, że warunkiem mojego przyjazdu do Brazylii jest opanowanie przynajmniej podstaw tego języka. Przez półtora roku brałam więc lekcje u kolegi Francesco Correi Lopeza, który pochodzi z Angoli, a po studiach przyżenił się do rodziny państwa Steców. Odtąd mieszka w Osówkach. Te lekcje dużo mi dały, a moja częściowa przynajmniej znajomość języka bardzo mi się przydała. Językiem angielskim posługują się bowiem w Brazylii wyłącznie ludzie młodzi, a i to nie za bardzo, gdyż angielskiego uczą się dzieci w szkołach obowiązkowo tylko przez dwa lata. Ludzie starsi nie znają angielskiego w ogóle lub bardzo mało. Z rodzicami Rodrigo mogłam się więc porozumieć wyłącznie po portugalsku".

Ojciec Rodrigo pracuje w firmie farmaceutycznej, sam Rodrigo zaś jest studentem praw. Na wykłady uczęszcza jednak tylko po południu, w ciągu dnia pracuje w banku. I nie jest sam - jak mówi Ester, każdy ze studentów brazylijskich uczelni wyższych zarabia na swoje czesne. Koszty studiów są bowiem bardzo wysokie i trudno by je było pokryć od tak, z budżetu rodzinnego. Większość czasu przed świętami spędzała Ester z mamą swojego przyjaciela, która była, jak to się u nas mówi - „w domu". Jak powiedziała mi Ester, pani Martins jest wspaniałą kobietą i świetnie gotuje - podczas swojego pobytu za oceanem przybrała podobno moja rozmówczyni na wadze aż... 10 kg.

„Wspaniała była - ale też i mocno dla mnie egzotyczna - np. wieczerza wigilijna, a raczej bożonarodzeniowa, bo Wigilia jest normalnym dniem roboczym i do stołu zasiada się dopiero po północy. Były więc - indyk, różne typowe dla Brazylii ciasta i cała masa owoców znanych mi często tylko z literatury, a przede wszystkim ryż z fasolą - najbardziej typowa dla tego kraju przystawka, którą jada się praktycznie do wszystkiego. Była jednak dla mnie Wigilia jedynym dniem, kiedy żałowałam, że nie ma mnie w domu, przy stole w rodzinnym domu. Bo też święta brazylijskie wyglądają zupełnie inaczej. Była wprawdzie sztuczna choinka i podarunki, ale nie było kolęd, modlitwy - Brazylijczycy modlą się dopiero na Sylwestra. Wkrótce jednak tęsknota minęła, bo było w Sao Paulo wspaniale i nie nudziłam się ani przez chwilę".

Z poprzednich akapitów mogłoby się komuś wydawać, że Ester w Brazylii spędzała czas wyłącznie w domu Martinsów... objadając się smakołykami dzieła pani domu. Było oczywiście inaczej - wyjeżdżała ze swoimi przyjaciółmi na plażę, zwiedzała miasto...

„Chociaż muszę powiedzieć, że założone przed 500 laty Sao Paulo nie jest specjalnie atrakcyjnym miejscem dla turystów. Jest wprawdzie sporo zabytków - np. mnóstwo kościołów, muzeów, jest »Memorial Latina America« czy pomnik wyzwolenia spod władzy Portugalii, z których wiele miałam okazję zwiedzić, ale trzeba sobie uświadomić, jak wielkim miastem jest Sao Paulo. Liczy ono przecież 15 mln mieszkańców i jest trzecim największym miastem świata. Żeby odwiedzić krewnego na drugim końcu miasta, musi człowiek przebyć samochodem 80 km przez zatłoczone ulice, skrzyżowania z semaforami. Są też bardzo widoczne różnice majątkowe. 200 metrów od domu Martinsów leży dzielnica biedoty - »slumsy« - i miałam po raz pierwszy okazję zobaczyć na własne oczy, co znaczy »mieszkać pod mostem«, widzieć ludzi mieszkających w chatkach skleconych z byle jakich desek i kartonów... Bo też w Brazylii jest tak, że kiedy ktoś traci pracę, traci i mieszkanie. Po prostu czynsze są za wysokie.

W Brazylii zresztą na własne oczy można się przekonać, że nie należy ona do krajów bogatych. Brazylijczycy zdają się tym jednak w ogóle nie przejmować. Są szczęśliwi, że żyją, jak żyją. Oni nie mówią o tym, że nie mają pracy czy pieniędzy, ale cieszą się z życia. Żyją wprawdzie skromnie, ale jak gdyby wciąż w tańcu. Młodzi ludzie, którzy wracają z pracy czy ze szkoły późnym wieczorem, idą codziennie na dyskotekę. Tańczą zresztą bez przerwy, nawet na przystanku autobusowym. Są też zawsze weseli -gdy zapytasz kogoś o drogę czy kupujesz coś w sklepie, zawsze widzisz koło siebie uśmiechnięte twarze. To nie tak, jak u nas. Tam się żyje w tańcu i z uśmiechem na ustach"...

Również Ester bardzo lubi taniec, szczególnie towarzyski. Lubi oglądać w telewizji konkursy tańca, a kiedyś tańczyła w trzynieckim zespole tańca towarzyskiego „Elan". Do jej najbardziej ulubionych tańców zawsze należała gorąca brazylijska samba, nic więc dziwnego, że z radością przyjęła ofertę jednej z koleżanek Rodrigo, która postanowiła nauczyć młodą Zaolziankę samby z prawdziwego zdarzenia. Egzamin zdała Ester celująco podczas zabawy sylwestrowej - na plaży oddalonej o 80 km od Sao Paulo, gdzie Martinsowie mają dom letniskowy. *„Sylwester w Brazylii to wprost szalona zabawa. Wszyscy są ubrani na biało i tańczą na plażach, przez cały czas zaś towarzyszą zabawie pokazy sztucznych ogni. Zjechało do domu Martinsów aż 50 członków tej rodziny, bo też zarówno jego ojciec, jak i matka pochodzą z dziewięciorga rodzeństwa. Przyjęli mnie po prostu wspaniale, niczym członka rodu. Tańczyliśmy sambę aż do białego rana, a z nami tysiące ludzi...".*

Co ciekawe, większość członków rodziny Martinsów, chociaż wszyscy zaliczają się między katolików, to spirytyści, których jest podobno w Brazylii cała masa. Chodzą do kościoła, ale zarazem próbują nawiązać kontakty ze światem zmarłych - zawsze w ostatnią niedzielę w miesiącu zbierają się u pewnej kobiety, która jest „medium". Ester nie miała tej okazji, oglądała jednak listy rzekomo pisane przez zmarłych - podobno nawet charakter pisma się zgadzał. W tych sprawach młoda trzyńczanka jest jednak sceptyczką. *„Trudno mi w to uwierzyć, ale cóż - są rzeczy między niebem a ziemią..."* - filozofuje Ester.

Brazylijczycy - zdaniem Ester - to naród nie tylko wesoły i pogodny, ale również jak gdyby zamknięty w sobie. Znają Brazylię i to im wystarczy. Prawie że nikt z rodziny Martinsów nie był nawet w oddalonym o 400 km Rio de Janeiro czy stolicy kraju, Brasilii, nie mówiąc już o sąsiednich krajach. Nikt też nic nie słyszał o licznej Polonii brazylijskiej, chociaż Ester kilkakrotnie próbowała na ten temat zasięgnąć informacji. Żyją po prostu sami dla siebie, są jednak wspaniali...

7 stycznia nadszedł czas powrotu... Ponownie samolot, lotnisko w Frankfurcie i Pradze, później samochodem do Trzyńca... *„Nie miałam problemów z aklimatyzacją, chociaż różnica temperatur była znaczna. Gorzej było z językiem - przez trzy tygodnie rozmawiałam przecież wyłącznie po angielsku bądź portugalsku i nawet zaczynałam już myśleć w tych językach. W pierwszym momencie miałam więc tendencję rozmawiać po angielsku także z rodzicami i braciszkiem. Na szczęście szybko to minęło.*

O Brazylii jednak i moich przyjaciołach nie zapominam. Niedawno dzwonił do mnie Rodrigo - opowiadał, że jest u nich zima i temperatura spadła do 10 st. C. Prosił też, żeby przysłać jego ojcu naszą typową »baranicę«, gdyż kolekcjonuje on nakrycia głowy z całego świata. Już tak uczyniłam, a zaprosiłam też w liście Martinsów na Zaolzie. Nie wiem, może odwiedzą nas w przyszłym roku?"...

* * *

Sporo było tych wrażeń. Na dnie szklanek topi się lód, nadal jednak pachną one brazylijskim rumem...

„I co po wakacjach?" - pytam w końcu.

„Wiadomo - zdałam maturę, teraz więc czas na studia wyższe" - mówi Ester. *„Zdałam z powodzeniem egzaminy na dwie uczelnie - w Hradcu Kralowej i Poznaniu, w obu wypadkach na kierunek »turystyka«. W Hradcu znakomicie mi poszło, byłam najlepsza z języka rosyjskiego, za co ogromnie dziękuję swojej nauczycielce, Halinie Zajíc, zdecydowałam się jednak na studia w Polsce.*

Jeśli zaś chodzi o podróżowanie, to moim marzeniem jest zwiedzenie wszystkich państw europejskich. Do »zaliczenia« całej Europy pozostaje mi już - po niedawnym pobycie w Skandynawii - tylko 8 krajów. W tym zaliczana do Skandynawii Islandia. Poza tym ukończyłam też niedawno intensywny kurs na przewodniczkę i mam w ręku certyfikat. Będę mogła zatem podróżować również w czasie studiów - chociażby z polskimi wycieczkami po Czechach czy czeskimi po Polsce. A przy okazji mogę zarobić na studia"...

JACEK SIKORA

▲ *Memorial Latina America.* ◆ *Fragment pomnika wyzwolenia Brazylii spod rządów Portugalii.*

Zdjęcia z archiwum E.W.

Domowe napoje destylowane
najwyższej jakości
z dostarczonego surowca
Stonawa 665
tel.: 069 - 642 2010

RADIAN
RADIAN s. r. o. agencja reklamowa, ul. Okrajová 4 A-301,
HAVÍŘOV-Podlesí, 736 01
zatrudni na stanowiska:
grafika studia DTP
● zdolności artystyczne
● wykształcenie wyższe lub średnie
● doświadczenie w pracy z PC (Adobe Ilustrator, Photoshop, Corel, Pagemaker)

PLOTKI

▲ **Pamela Anderson i Steven Seagal** znaleźli się pośród gwiazd uhonorowanych za walkę o prawa zwierząt. Nagrody ustanowione ku pamięci Lindy McCartney będą wręczane 18 września w Los Angeles podczas gali prowadzonej przez Sir Paula McCartneya. Za godną postawę w sprawie zwierząt wyróżniona zostanie też m. in. Alicia Silverstone i Stella McCartney.

Zyski z uroczystości zostaną przekazane stowarzyszeniu PETA (People for the Ethical Treatment of Animals, organizacji walczącej o etyczne traktowanie zwierząt).

▲ Po czterech nieudanych małżeństwach i przyznaniu się do zażywania kokainy **Jean-Claude Van Damme** chce zmienić swój wizerunek. „Muszę ponownie wymyślić dla siebie etykietkę" - powiedział w wywiadzie dla magazynu „Sunday's Daily News". „Arnold (Schwarzenegger) wiedział, jak to zrobić" - dodał Jean-Claude.

Van Damme powrócił na ekrany kin z filmem „Universal Soldier: The Return", który jest kontynuacją poprzednich części. Twierdzi, że czuje się „niezniszczalny" po powtórnym ożenku z Gladys Portugues, która jest jego żoną nr 3 i nr 5, i że problemy z narkotykami, do których przyznał się publicznie w zeszłym roku, są już przeszłością.

„Zwyciężę niezależnie od wszystkiego, ponieważ nie można zatrzymać faceta, który wierzy w siebie" - powiedział Van Damme.

Kolumnę przygotowała:
WANDA KULA

ABY URODZIĆ DZIEWCZYNKĘ, MATKA POWINNA ZAŻYWAĆ MIŁOSNYCH UCIECH W KAPELUSZU NA GŁOWIE

Chcesz mieć chłopca - unikaj nabiału

W Chinach od wielu wieków wierzy się, że odpowiednie usytuowanie łóżka małżonków sprzyja narodzinom dziecka określonej płci. Chłopcy rodzą się wówczas, gdy w czasie aktu poczęcia matka leży z głową zwróconą na północ, natomiast dziewczynki, gdy ma głowę skierowaną w kierunku południowym. Sposób ten jednakże nie zawsze daje oczekiwane rezultaty, bowiem wciąż jeszcze zdarza się w tym kraju mordowanie dziewczynek.

Nawiasem mówiąc, przed sięgającym czasów starożytnych chińskim kultem synów ugięło się nawet współczesne prawo, rygorystycznie ograniczające przyrost naturalny w tym najludniejszym kraju świata. Jeśli pierwszym dzieckiem małżeństwa jest córka, ma ono prawo do drugiej próby, czyli urodzenia drugiego potomka. Pierworodny syn eliminuje przywilej posiadania następnego dziecka.

Od wieków ludzie pragnęli programować z góry płeć swoich dzieci i wymyślali na to różne sposoby. Chodziło przede wszystkim o posiadanie syna, zapewniającego trwałość rodu. Środek dość drastyczny dla osiągnięcia tego celu zalecali starożytni Grecy, radzili bowiem, by przyszła matka przed aktem miłości pościła przez 40 dni. Paniom mniej chętnym do rezygnowania z rozkoszy stołu radzili, by miłosną noc, mającą doprowadzić do narodzin syna, odbyły w czasie upalnej pogody, natomiast o poczęcie dziewczynki starały się w czasie deszczu.

W średniowiecznej Europie używano znacznie prostszego klucza do upragnionej płci dziecka. Wierzono, że chłopiec przyjdzie na świat wówczas, gdy przyszli rodzice przed aktem poczęcia włożą pod poduszkę topór. Aby urodziła się dziewwzynka, matka powinna zażywać miłosnycgh uciech w kapeluszu na głowie.

Aby urodzić chłopca, matka powinna:

Jeść sporo mięsa, wędlin i ryb, a unikać nabiału (mleka i wszystkich jego przetworów oraz jaj). Z wyjątkiem sałaty, fasoli, koperku i orzechów dozwolone są wszystkie warzywa i owoce.

Aby urodzić dziewczynkę, należy:

Nie skąpić mleka i serów, natomiast ograniczyć maksymalnie jedzenie mięsa i wędlin (najlepiej całkowicie z nich zrezygnować, a apetyt na mięso zaspokajać gotowaną rybą). Ważne jest też maksymalne ograniczenie soli. Francuzi sugerują nawet spożywanie bezsolnego chleba (niektóre piekarnie produkują go dla nadciśnieniowców). Idealem byłby chleb bezsolny i bezdrożdżowy. Chipsy, słone paluszki, solone orzeszki itp. absolutnie zakazane. Natomiast jaja dozwolone bez ograniczeń, podobnie miód i konfitury. Ziemniaki w ograniczonych ilościach.

Z warzyw preferowane być powinny buraki, marchew, groch, cebula, bakłażany, ogórki i pomidory (te ostatne tylko gotowane). Owoce dozwolone z wyjątkiem czereśni, czarnej porzeczki, bananów i pomarańczy.

Badania statystyczne dowiodły 80-procentowej skuteczności tej diety.

Dla urodzenia dziecka upragnionej płci, kobieta zdolna jest do większych poświęceń, niż rezygnacja z niektórych potraw. Pewna para próbowała już wszystkich sposobów zapewnienia sobie męskiego potomka. Niedawno urodziła im się szósta córka. Niezrażony tym pan i władca zapowiada intensyfikację starań. Wyczytał gdzieś, że lekarze moskiewscy uważają, iż synowie rodzą się w związkach [illegible] przeżywa więc, ku radości [illegible] nesans miłości. Oboje wierzą w [illegible] teczność tej właśnie metody... [illegible]

ZDARZA SIĘ, ŻE DZIECKO WYBITNIE UZDOLNIONE NUDZI SIĘ NA LEKCJACH

Nie lubię szkoły!

Jeśli tak twierdzi Twoje dziecko, to koniecznie musisz znaleźć przyczynę jego niechęci. Szkoła, choć obowiązkowa, może być miejscem lubianym. Nie lekceważmy jednak najmniejszych sygnałów, świadczących o tym, że dziecko źle czuje się w szkole, ma kłopoty i odnosi porażki.

Najczęstsze przyczyny problemów:

- Kłopoty z określonym przedmiotem.
- Konflikt z nauczycielem.
- Odrzucenie przez grupę, poczucie osamotnienia, brak przyjaciół.
- Kłopoty z koncentracją i uwagą. Dziecko nie może skupić się na lekcji, nie potrafi kończyć zadań, choć wie, jak je rozwiązać. Siedzenie w ławce przez 45 minut jest ponad jego siły.
- Zbyt duże wymagania rodziców i nauczycieli.
- Zdarza się, że dziecko wybitnie uzdolnione, mające rozległe zainteresowania, nudzi się w szkole.
- Dyslekcja. Dziecko mimo wysokiej inteligencji, solidnej pracy, ma kłopoty z czytaniem, ortograficznym pisaniem, nauką tabliczki mnożenia i przyswajaniem większych partii materiału.

Jeśli znajdziemy przyczynę, łatwiej będzie o sposób na kłopoty

- Dostrzeganie sukcesów i bagatelizowanie porażek może być pierwszym krokiem ku poprawieniu nastawienia do szkoły.
- Zrezygnujmy z porównań i oczekiwań, że zawsze i wszystko musi się dziecku udać.
- Można dziecku pomóc odkryć w sobie pasje czy rozwinąć już istniejące zainteresowania. Nabierze w ten sposób większej wiary w siebie i pewności na terenie szkoły.
- Wszystkie wątpliwości, czy mamy do czynienia z dyslekcją czy [illegible] najlepiej wyjaśniać z psychologiem w najbliższej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
- Warto zaproponować dziecku pomoc tam, gdzie ma kłopoty ze zrozumieniem materiału, choć nie [illegible] być korepetycje. Czasem wystarczy, [illegible] zrobił to starszy brat, kolega czy [illegible]
- Jeśli dziecko wyraża zgodę, [illegible] można spróbować pomóc mu [illegible] dzić konflikt między nim a kolegą [illegible] czy nauczycielem. Nie warto jednak [illegible] go robić bez jego zgody.
- Zadbajmy, by dziecko chętnie [illegible] zapraszało inne dzieci do własnego domu. Czasem pomoc w zorganizowaniu takich towarzyskich spotkań może [illegible] ciągnąć nowych klasowych kolegów [illegible] więcej dobrych kontaktów [illegible] nych z klasy do domu, tym atrakcyjniejsza staje się szkoła, jako miejsce nie [illegible] ko nauki, ale i towarzyskich spotkań.
- Jeśli dziecko z powodu choroby [illegible] czy wyjazdu na dłuższy czas nie chodziło do szkoły, to zapewnijmy mu czas na odrobienie zaległości i zaproponujmy pomoc tam, gdzie jej oczekuje. (L.U.)

Fot. arch. „GŁ" - WIESŁAW PRZECZEK

synowa pani na bal ów włożyła kosztowną biżuterię. Brylanty, które ma dzisiaj na sobie, przedstawiają ogromną wartość.

- I to się w zupełności zgadza! - zawołała księżna. - Więc na te brylanty polują ci włamywacze?

- Tak, postanowili zrabować właśnie tę biżuterię. Dwaj bandyci mają dzisiejszej nocy ukryć się w sypialni synowej i w momencie, gdy synowa będzie się rozbierała, mają rzucić się na nią, zakneblować jej usta, zrabować wszystko i uciec tą samą drogą przez ogród.

- Ależ to jest kompletny spisek! - wybuchnęła księżna, załamując dłonie. - Słyszałeś, Filipie? Musimy się przygotować na najgorsze. Może dojść nawet do walki z tymi niebezpiecznymi włamywaczami.

- Proszę o wybaczenie, Wasza Wysokość - podchwyciła Joanna - ale uważam, że byłoby najlepiej, gdyby pani natychmiast posłała służącego po policję. Należy przecież ją zawiadomić o planowanym włamaniu.

- Wolałabym tego uniknąć, moje dziecko - odpowiedziała księżna - zresztą i tak Filip już by nie zdążył. Najlepiej będzie, jak zbudzi się całą służbę. Filipie, zbudź natychmiast obydwóch lokajów i wszystkie trzy pokojówki. Należy ich wszystkich uzbroić w dubeltówki, których na szczęście wystarczająca ilość jest w moim domu.

- Według rozkazu, Wasza Wysokość! Czy mają ukryć się w ogrodzie?

COŚ NOWEGO, COŚ STAREGO

Priorytety na bok

Przez ostatnie kilka lat bierzemy udział w nie kończącym się maratonie pt.: „Gonić Zachód". Tak więc, kiedy oni zdążyli się już zmęczyć sztywną elegancją, jaką daje biznesostium lub garnitur, u nas te stroje nadal uznawane są za szczyt nowoczesności, a przede wszystkim są symbolem odnalezienia się w nurcie przemian - przynajmniej tak można przeczytać w prasie. Cóż nam jednak zostaje, jak nie zmiana zastanej już rzeczywistości. Chyba nie chcemy znów odstawać od reszty świata? Dlatego też postanowiłam zebrać i udostępnić krótki instruktaż końca XX wieku. Należy przyznać, że nie jest to zwykły koniec stulecia. Tym razem kończymy milenium

Co jest modne, to oczywiste. Ale zanim zaczniemy się zastanawiać nad tym, czy warto daną rzecz kupić, czy nie, przez moment zwróćmy uwagę na to, że moda jest bezwzględna. I traktuje po macoszemu to, nad czym piała z zachwytu sezon wcześniej.

Cztery lata temu nie mogłam oprzeć się pokusie, by nie kupić sobie szafirowego płaszczyka z długowłosej angorki i do tego lakierowanych botków na szpilce. Dziś na samą myśl o takim zestawieniu dostaję drgawek. Ale wtedy na czasie był Tom Ford i jego wersja sexy looku. Wtedy nie myślano o awangardzie, jaką niesie za sobą koniec wieku, ale o tym, by mieć dopasowany kostiumik, a pod nim jeszcze bardziej obcisłe body (patrz Donna Karan). Tej fali uległ nawet Calvin Kelin. Postarajmy sobie wyobrazić sytuację, że właśnie cztery lata temu podarował ci ktoś spódnicę o modnej dziś długości do połowy łydki lub do kolan szytą ze skosu, u dołu wykończoną dwumilimetrową koronką, zdrowotne sandały na płaskim obcasie i popelinową, lekko gumowaną kurtkę w kolorze zdechłej myszy, plus koniecznie torbę ma jednym uchu, która obowiązkowo powinna być ze sznurka. A na dodatek udziela rady, że wszystko to powinno nosić się razem. Reakcję można sobie wyobrazić natychmiast. Większość z nas byłaby zdumiona, a raczej wręcz zdegustowana. Teraz już przyjęto do wiadomości, że porządek jest raczej niemodny. W takim razie co się nosi? W dużym skrócie: przede wszystkim... chaos. Ale tu też trzeba uważać, ponieważ tak bezkarnie nie da się pohasać.

Nadal daje się odczuć lata przyzwyczajeń. Chociażby warto zacząć od fryzjera. Ostatnio poszłam podciąć włosy w niedbałe ząbki, a tu pani Kasia stwierdza: - to „przylizanie" zlikwidujemy lekką trwałą, a pasemka poprawimy, bo już pani odrosły. Wszystko to jest nieprawdą, ponieważ włosy mają być ulizane, a na dodatek sprawiać wrażenie „zapuszczonych". Pasemka robi się teraz od połowy głowy. Jest więc okazja, by przekonać „panią Kasię", aby zmieniła zdanie co do naszej fryzury.

Wystarczy popatrzeć na światowe sławy. Wszyscy piszą o Gwyneth Paltrow. Nieważne, że są to banały, ale można napatrzeć się do woli, jaka ona sympatyczna. I skąd takie wrażenie. Przede wszystkim wystudiowana naturalność. Włosy spięte jedną spinką. Ubrana starannie na granicy niedbalstwa. I o to właśnie chodzi. Perfekcja i nieskazitelność dziś przede wszystkim budzą niechęć. Jaki z tego wniosek? Powinnaś być trochę nieporządna. Umyj włosy i uczesz je, ale nie noś ze [illegible] grzebienia. Poprawiaj je ręką, by [illegible] fryzjerze zdecydowany charakter. Poprzyj jeszcze raz nowinki sezonu. Ubrania należy zestawiać tak, by sprawiały wrażenie: przed zakupem nie [illegible] zmierzyć, więc nic dziwnego, że [illegible] że.

Nadal modne jest noszenie [illegible] nowego-starego, czyli zakupy w [illegible] pach z używaną odzieżą. Jednak [illegible] żadnym pozorem ostentacja czy [illegible] wagancja. Ciągle w dobrym tonie jest posiadanie w swojej szafie tanich i [illegible] powtarzalnych rzeczy. Jednak wszystko musi być stonowane. A skąd to [illegible] resowanie sklepami, gdzie są [illegible] rzeczy? Przede wszystkim ze zmęczenia rynkiem i seryjną produkcją.

A na zakończenie moja rada. To jest po prostu moda i minie prędzej [illegible] później jak każda inna.

AGATA BRONOWSKA

kronika ro

Dzis 4. 9. obchodzi swój Jubileusz 70. urodzin nasz Kochany Mąż, Ojciec, Teść i Dziadek

JAN MRÓZEK

z Milikowa. Serdeczne życzenia zdrowia, radości z życia składają żona, synowie z rodzinami oraz wnuki Roman, Bogdan, Andrzej, Jasiek i Baśka. O-95

Dnia 5. 9. 1999 obchodzą piękny Jubileusz 40-lecia pożycia małżeńskiego nasi Kochani Rodzice i Dziadkowie

państwo GERTRUDA I JÓZEF KAWULOKOWIE

Z tej okazji wiązankę najserdeczniejszych życzeń na dalsze wspólne szczęśliwe lata składają synowie z rodzinami. OL-193

Dnia 5. 9. mija 1. bolesna rocznica śmierci naszego Drogiego

śp. WŁADYSŁAWA BURKA

z Olbrachcic. O chwilę wspomnień i modlitwę proszą żona, córka i syn z rodzinami. RK-028

teatr

SCENA POLSKA - Trzyniec: „Tajemniczy ogród" (7, godz. 19.00, dla Trzyńca 1-6, Lesznej Górnej i Dolnej). **Orłowa:** „Tajemniczy ogród" (8, godz. 19.00, dla Orłowej 1-5, Lutyni Dolnej, Wierzniowic i Rychwałdu).

SCENA CZESKA - Hawierzów: „Láskou posedlí" (7, godz. 19.00, gr. „A-6").

kina

ORŁOWA - Wszechświat: Ogniem i mieczem (4, godz. 14.30, 6, godz. 8.00), Matrix (4-6, godz. 17.45 i 20.00), Fuks (5, godz. 15.30). **KARWINA - Reflex:** Przystań nadziei (4, 5, godz. 17.00), Kult swastyki (4, 5, godz. 20.00), 8 mm (6, godz. 17.00 i 20.00).**Centrum:** Wing commander (4, 5, godz. 15.30 i 17.45, 6, godz. 17.45), Dziesięć powodów dlaczego cię nienawidzę (4-6, godz. 20.00), Krecik (5, godz. 14.00), Eks: Kilerów dwóch (4, godz. 18.00), Powrót idioty (4, godz. 20.00). **TRZYNIEC - Kosmos:** Operacja Samum (4, godz. 15.30), Krzyk II (4, 5, godz. 17.30), Powrót idioty (4, godz. 20.00), Film Cierlickiego Lata Filmowego (5, godz. 20.00).

wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ

Muzeum Tragedii Żywocickiej: stała wystawa „Okupacja i ruch oporu w Cieszyńskiem 1938-1945".

▲ **W sali wystaw:** do 31. 12. „Franciszek Świder (1911-1997). Wybór z twórczości". Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **Sala wystaw w Orłowej-Mieście, Stary Rynek:** do 31. 10. wystawa pt. „Historia szkolnictwa w Cieszyńskiem". Czynna: po-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 9-13.

MIEJSKI OŚRODEK KULTURALNO-TOWARZYSKI „STRZELNICA" CZ. CIESZYN

Galeria „Na poddaszu" - wystawa obrazów Jiřego Bieleckiego. Czynna: po-pt: 8-16.

PAŃSTWOWE ARCHIWUM POWIATOWE W KARWINIE

Foyer archiwum: do 10.9.. wystawa „Petra Zlá - obrazy". Czynna: po-śr: 8-17, wt-czw: 8-15, pt: 8-14.30.

ZAMEK W KARWINIE-FRYSZTACIE - Galeria zamkowa Chagall: do 8.9. wystawa obrazów Franciszka Świdra.

HOTEL „JAWOR" RZEKA - Wystawa obrazów Józefa Dronga. Czynna: po-nie: 8.00-20.00.

Gorzelnia Pod Zieloną Lipą

Domowe napoje destylowane najwyższej jakości z dostarczonego surowca

Stonawa 665

tel.: 069 - 642 2010

O-69

co-gdzie-kiedy

SKRZECZOŃ - Pierwsza powakacyjna próba chóru mieszanego „Hasło" odbędzie się w poniedziałek 6 bm. o godz. 18.00 w Domu PZKO.

ROPICA - Chór „Godulan Ropica" rozpoczyna powakacyjne próby w poniedziałek 6 bm. o godz. 17.30 w ropickiej świetlicy.

KARWINA-SOWINIEC - MK PZKO zaprasza 5. 9. o godz. 15 do ogrodu koło Domu PZKO na świetlicę w przyrodzie. Gra orkiestra p. Nogola.

UWAGA! CZŁONKOWIE „LYSZNICY" I GUCANIE Spotkanie z rodzinami dnia 11. 9. o godz. 13.00 przy kortach tenisowych w KS Śmiłowice. Posiłek i napoje we własnym zakresie. Bliższe informacje: Nogolowie, tel. 0658/695 277 lub Bárnony 0658/694 517.

CZ. CIESZYN - CENTRUM - Zespół Kobiet zaprasza na pierwsze powakacyjne spotkanie we wtorek 7 bm. o godz. 17.00 do Klubu PZKO przy ul. Bożka.

CIERLICKO-KOŚCIELEC - MK PZKO zaprasza 18. 9. na uroczystość wspomnieniową z okazji 67. rocznicy tragedii Żwirki i Wigury. O godz. 14 - Składanie wieńców i kwiatów pod pomnikiem lotnika na Żwirkowisku, godz. 14.20 - Polowa msza św. w intencji lotników Żwirki i Wigury oraz poświęcenie pamiątkowego krzyża na Żwirkowisku, godz. 16.00 - przeloty samolotów Aeroklubu Bielsko-Bialskiego nad Żwirkowiskiem i kościel. wzgórzem, o godz. 17.00 - Uroczysta Akademia z okazji 5. rocznicy otwarcia Domu Polskiego Żwirki i Wigury. Po akademii, w której wystąpią dzieci i młodzież z Cierlicka oraz chór „Collegium Canticorum" z Cz. Cieszyna, odbędzie się spotkanie towarzyskie budowniczych i sympatyków DPŻW w Klubie „Ikara". Od godz. 13.30 w DPŻW możliwość obejrzenia stałej ekspozycji „Zwycięzcy Przestworzy" oraz okazyjnej wystawy modeli kartonowych pol. samolotów modelarzy grupy „UNO" Rybnik.

▲ *Przodownicy dożynek Mariola Fryda i Marek Bystroń wręczają gospodarzom błędowickiego święta plonów Renacie i Rudolfowi Stasiom dożynkowy wieniec.* ◆ *Gościnnie wystąpili na dożynkach „Suszanie".*

Fot. FRANCISZEK BAŁON

NIEM CIESZYŁY SIĘ
ECZEM"

omana Vávry

Wielkim powodzeniem wśród zaolziańskich miłośników dobrego kina cieszyła się również część retrospektywna, w ramach której zaprezentowano filmy Tadeusza Konwickiego, Pawła Jeráčka i ...

ogłoszenia

Propozycja pracy i zarobku. Tel. 0659/357 045, po-pt w godz. 8-12. OL-186

Oferuję indyki 8-12 kg, za 20 kg żyw. 55 Kč. Po umowie i opracowane. Kurczęta 10 tyg. 80 Kč/szt. Kolory kur różne. Folwarczna D., Żuków Dolny 88, pod Dzwonkiem, tel. 734 202.

Skup starych mebli, zrobionych do 1940 r. Tel.:0659/325 324, 0659/20 864, 0603 948 869. AD-164

Kupię starsze widokówki Śląska Ciesz. + instrum. muzyczne (nie elektryczne). Tel.: 0659/579 30 po godz. 18 lub 0603206678. OL-200

Biblioteka Regionalna w Karwinie składa podziękowania wszystkim instytucjom, organizacjom, szkołom, współpracownikom, sponsorom, mecenasom, czytelnikom, przyjaciołom i sympatykom za życzenia złożone z okazji 25-lecia działalności Oddziału Literatury Polskiej BR Karwina oraz za przychylność okazywaną na co dzień tej placówce. RK-047

RADIAN

RADIAN s. r. o. agencja reklamowa, ul. Okrajová 4 A-301, HAVÍROV-Podlesí, 736 01

zatrudni na stanowiska:

grafika studia DTP

- zdolności artystyczne
- wykształcenie wyższe lub średnie
- doświadczenie w pracy z PC (Adobe Illustrator, Photoshop, Corel, Pagemaker)
- prawo jazdy gr. B

managera

- zdolności organizacyjne, komunikatywność
- wykształcenie wyższe lub średnie
- biegłe posługiwanie się PC (Word, Excel, baza danych)
- znajomość języka polskiego i czeskiego (matura lub egz. państwowy)
- praktyka z zakresu informatyki, ekonomii, finansów mile widziana
- prawo jazdy gr. B

Szansa dla absolwentów uczelni wyższych

Zgłoszenia pisemne oraz życiorys prosimy przesyłać do 10 września 1999. Zachowujemy dyskrecję. Dodatkowe informacje tel. 069 - 641 06 06 codziennie od 8.00 do 8.30. GL - 9950

JUTRO NA ANTENIE

Rozprawa została przerwana

to tytuł słuchowiska dokumentalnego o pierwszej ofierze faszystowskiego bestialstwa na Zaolziu. O swoim ojcu wspominają synowie Edward i Czesław Swaczynowie, rekonstrukcję faktów na podstawie materiałów archiwalnych przedstawią aktorzy SP TC, Halina Paseková i Kazimierz Siedlaczek oraz publicysta Kazimierz Kaszper. Reżyseria Karol Suszka. Niedziela, godz. 17.30, UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyniec 105,3 m. (tob)

SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT

Futbol z wyprzedzeniem

W środku tygodnia rozegrano awansem spotkania 15. kolejki piłkarskiej dywizji i ŚZF. Z naszych drużyn nadal dobrze radzi sobie dywizyjny beniaminek z Dziećmorowic. „Obowiązkowe" zwycięstwo nad ousiderem odnieśli u siebie olbrachciczanie. Nadal marudzą jednak II-ligowe rezerwy Karwiny, które poniosły drugą z rzędu minimalną porażkę - pierwszą u siebie. Napastnicy FCK B już przez 311 minut nie strzelili gola! - W meczach Śląskiej Żupy Futbolowej 2. porażkę „na własnych śmieciach" ponieśli bystrzyczanie.

◆ **DYWIZJA: Dziećmorowice - W. Międzyrzecze 2:0 (1:0).** Młodzi Wałasi pokazali się w bardzo dobrym świetle, jednakże ich nadzieje przekreślił bramkarz gopodarzy, Plaskura, który m. in. przy stanie 1:0 obronił solowy najazd jednego z rywali. Więcej szczęścia strzałowego mieli dziećmorowiczanie: 19. min. - **Kubiš** z rzutu wolnego i w 52. - **Ligocki** z podania Ochodka 2:0. Ponadto D. Kuliński w murowanej sytuacji spudłował. ŻK: 4 - 1; sędziował Vacula; widzów 300 (k) **Olbrachcice - Muglinów 2:0 (1:0).** Gospodarze z miejsca ruszyli do ataku i nieustannie przeważali. **Najważniejsze momenty:** w 6. min. bramkarz Rapidu z trudem wybił strzał Menouška (dobitka Miczki przeszła tuż obok), zaś w 8. - brawurowo obronił on strzał Goja z 7 m; 16. - Vaněk (M) po sporadycznej kontrze znalazł się sam przed bramą Hekery, lecz ten obronił jego strzał; 22. - po rzucie rożnym **Bystroń** główką w okienko (1:0); 28. - Hekera w podobnej sytuacji obronił główkę Vaňka; 48. - po dośrodkowaniu ani Miczka, ani Goj z 2 m nie zdołali ulokować piłki w bramce; 57. - Kvapil (O) po solowym rajdzie trafił z 5 m tylko w boczną siatkę; 67. min. - **Goj**, po idealnej zagrywce Holzera, płaskim strzałem ustalił wynik na 2:0. ŻK: 0 - 3; z błędami sędziował Kminek; w. 130.(g) **FC Karwina B - N. Jiczyn 0:1 (0:0).** Gospodarze wystąpili z II-ligowymi rekonwalescentami - Přibylem, Krupnikiem i Rozhonem oraz Čajką w bramce. Gra była wyrównana. W 26. min. Rozhon w sytuacji sam na sam przelobował bramkarza, lecz piłka odbiła się od słupka... W 84. Macíček (NJ) po rzucie rożnym oddał strzał z 16 m, piłka też trafiła w słupek, ale wpadła do siatki FCK - 0:1. ŻK: 0 - 2; Boček/200.(s) **KOL.:** 1. Bystrzyca p. H., 2. N. Jiczyn (3) i 3. Zabrzeg (4) po 12 pkt., **4. Dziećmorowice** (6) 10,... **8. Olbrachcice** (9) 8, **13. FCK B** (10) 4, 16. Muglinów 0 pkt.

◆ **MISTRZOSTWA ŚZF: Bilowec - L. Piotrowice 2:1 (0:0).** Mecz przyniósł obustronnie szybką i widowiskową grę, przenoszącą się z jednej strony na drugą. Gospodarze po przerwie lepiej wykorzystali siłę wiatru. Pierwsze 2 szanse w 2. i 5. min. zaprzepaścili miejscowi; potem ich bramkarz sparował strzały Nogola (w 8.) i Nečasa (w 16. min.). W 54. Hruška płaskim strzałem obok wybiegającego bramkarza zdobył prowadzenie dla Lokomotywy. Gospodarze nie załamali się jednak i już w 61. wyrównali (Kubanek). Obiektywny sędzia Šrut przedłużył mecz o 2 minuty i właśnie w 92. stoper i kapitan FCB - Černín strzałem „na wiwat" z 27 m trafił (z pomocą wiatru) w samo okienko - 2:1. Remis byłby bardziej sprawiedliwy. ŻK: 2 - 5 (Hejnal, Jasiok, Hruška, Jurča, Nečas); w. 300.(k) **Bystrzyca - Bogumin 0:1 (0:1).** Było to spotkanie obustronnie zaprzepaszczonych szans. Jego losy szczęśliwie rozstrzygnął w 37. min. Marcin Hanus. 50 najwierniejszych kibiców bystrzyckich również w 3. meczu nad Olzą nie doczekało się bramki... Sędziował Czene.(d) **Kr. Pole - Poruba 1:1,** Roznów - Fulnek 0:0 itd. **Po 5. KOL.** 1. Poruba, 2. Fulnek i 3. Bilowec po 13 pkt.,... 6. Piotrowice (5) 8, 7. HDB (9) 7, 14. Bystrzyca (13) 2, 16. Szczepankowice 1 pkt. (Opr. EF)

Kto z kim i kiedy?

II LIGA PIŁKARSKA - dziś o godz. 16.30: Trzyniec - Xaverov. **Jutro o 16.30:** FC Karwina - NH Ostrawa. **DYWIZJA - dziś o godz. 16.30:** Dziećmorowice - Zabrzeg na M. **Jutro o 10.15:** FC Karwina B - Krawarze (wyjątkowo w niedzielę z powodu meczu ligi juniorów); **godz. 16.30:** Olbrachcice - Szumperk itd.

MISTRZOSTWA ŚZF - dziś o 16.30: Fulnek - Bogumin. **Jutro o 16.30:** Frensztat - Bystrzyca, L. Piotrowice - Lichnów itd. **IA KLASA - dziś o 16.30:** ČSAD Hawierzów - Skrzeczoń, Sl. Orłowa - Hoszczałkowice, M. Opawa - Pietwałd, Jäkl Karwina - Gruszów, Cz. Cieszyn - Niebory (przy Olzie). **Jutro o 16.30:** Pietwałd n. M. - Wędrynia itd. **IB KLASA - dziś o 16.30:** St. Miasto - Jabłonków, Żuków - Stonawa, Ołdrzychowice - Dąbrowa (na Borku) i Zabłocie - Śmiłowice. **Jutro o 16.30:** Raszkowice - Bogumin B, Wierzniowice - Lutynia D. i Cz. Cieszyn B - Wojkowice (w Ropicy). (n)

MISTRZOSTWA POWIATU F-M - dziś o godz. 16.30: Piosek - Rzepiszcze (w Gródku), Szonów - Noszowice i Czeladna - Palkowice. **Jutro o 11:** Starycz - Milików (w Baszce); **godz. 16.30:** Gnojnik - Kuńczyce, S. Mosty - Frydlant B i Nydek - Gródek. **ROZGRYWKI POWIATOWE - dziś o 16.30:** Łuczna - Toszonowice i Jabłonków B - Wacławowice. **Jutro o 16.30:** Bukowiec - Dobracice i Domasłowice D. - Raszkowice B (na stadionie Baníka w Hawierzowie). **Pauzują** Lhotka i Chlebowice. (mj)

MISTRZOSTWA POW. KARWIŃSKIEGO - dziś o 16.30: Sucha G. - Sn Hawierzów, Sj Pietwałd - Sn Orłowa, Sj Rychwałd - Darków, Cierlicko - SKF Hawierzów i Poręba - V. Bogumin. **Jutro o 16.30:** L. Piotrowice - Datynie. **Pauzuje** B. Rychwałd. (Js)

▲ **NAGRODY 36. SPORTKI:** III - 12 191 Kč (44), IV - 282 Kč (2532), V - 60 Kč (39 475). **II LOSOWANIE:** I - 2 054 682 Kč (1), II - 33 112 Kč (9), III - 10 518 Kč (51), IV - 384 Kč (1862), V - 69 Kč (34 148). **SZANSA:** II - 100 000 Kč (1), III - 10 000 Kč (14), IV - 1000 Kč (131), V - 100 Kč (1257). (Bez gw.)

Dawnych wspomnień czar

JUŻ W SOBOTĘ 11 BM. o godz. 14.00 na boisku w Bystrzycy nad Olzą rozegrany zostanie piłkarski „MECZ TYSIĄCLECIA". Wezmą w nim udział „starzi panowie" (rok urodzenia 1938 i niżej), grający ongiś w polskich klubach piłkarskich na Zaolziu. Wszak impreza odbędzie się dla upamiętnienia 80-lecia polskiego ruchu sportowego w naszym regionie oraz 50-lecia Polskiej Rady Sokoła. PO MECZU organizatorzy - PTTS Beskid Śląski w RC i Sekcja Historii ZG PZKO - przewidują przyjacielską pogawędkę pod znakiem wspomnień z dawnych lat. ZGŁOSZENIA zawodników przyjmują: Rudolf Łabaj, Dukelská 771/3, 739 61 Trzyniec 1 (tel. 0659/231 78), Alojzy Adamec, Grabobčok 5/1166, 735 35 Hawierzów 6-Sucha Górna (tel. 069/64-254 24) i Eugeniusz Chlebik, Severní 1, 736 01 Hawierzów-Żywocice (tel. komórkowy 0603/345 031).

● **KS STONAWA - L. PIOTROWICE 2:2 (0:1)!** Pierwszy mecz finałowy piłkarskiego Pucharu Śląska w pow. karwińskim. Bramki: Nitsch, Loder - Hanusek 2. Rewanż - w środę 8 bm. na boisku Interu. (Js)

● **OD TRZECH SPOTKAŃ** odsunięty został sędzia Hołub za swe błędy w II-ligowym meczu piłkarskim Karwina - Pilzno (0:3). Natomiast protest przeciwko Vrânie, prowadzącemu mecz Witkowice - Karwina (2:1) komisja sędziowska odrzuciła.

● **B. HAWIERZÓW - MACCABI HOLON** (Izr.). Spotkanie 1. rundy Pucharu ETTU w tenisie stołowym - dziś o godz. 17. (Jh)

● **ŚLIZGAWKA W ORŁOWEJ: sobota** godz. 12.00-14.30 i 15.15-17.45, **poniedziałek** 9.30-12.00.

SPORT POLSKI ■ SPORT POLSKI ■ SPORT POLSKI

❑ **DUŻY SUKCES odniósł Robert Karśnicki**, zdobywając w Dalmine (Wł.) tytuł mistrza Europy w kolarstwie torowym w trw. wieloboju średniodystansowym - 27 pkt.; 2. L. Tesař (RC) - 26, 3. W. Jakowlew (Ukr.) - 25 pkt. itd. Przed rokiem w Szczecinie Polak wywalczył brąz. Na wielobojowe omnium składają się 4 wyścigi: australijski, punktowy, scratch i 3 km na dochodzenie, który Karśnicki wygrał.

❑ **W II RUNDZIE US Open** Magdalena Grzybowska przegrała z H. Nagy'ową (RS) 4:6, 3:6. **W 1 rundzie debla pań:** Aleksandra Olsza/Lilia Osterloh (Pol./USA) - Němečková/Zrubáková (RC/RS) 7:6 (8-6), 4:6, 6:2.

❑ **MŚ WOJSKOWYCH w 5-boju nowoczesnym** odbyły się w W-wie: 1. Libor Capalini (RC) 5397 pkt., 2. James Gregory (USA) 5379, 3. Marcin Horbacz (Polska) 5343.

❑ **PIŁKARSKI PUCHAR Ligi Polskiej** (1/8 finału nowo utworzonych rozgrywek wyłącznie z udziałem drużyn I-ligowych): ŁKS - Wronki 3:0, Pogoń - Lech 3:2, Olsztyn - Polonia W-wa 2:3, Grodzisk - Górnik 1:3, Ruch Ch. - Legia 0:0, Płock - Lubin 4:2, Wisła - Radzionków 2:0 i Widzew - Odra W. 0:0. **Rewanże** - dziś i jutro.

❑ **UZUPEŁNIENIE polskich medalistów nader udanych kajakowych MŚ w Mediolanie - srebro na dystansie 200 m:** Jędraszko-Baraszkiewicz w c-2, czwórka: Markiewicz, Twardowski, Wysocki, Łakomy w k-4 i Sokołowska-Pastuszka w k-2 oraz **na dyst. 1000 m:** Twardowski-Wysocki w k-2. **Brąz na 200 m:** Twardowski-Wysocki i czwórka: Sokołowska, Pastuszka, Piszcz, Michalak; **na 500 m** - Grz. Kotowicz (k-1) oraz czwórka pań: Pastuszka, Sokołowska, Michalak i Skowron. **Zawiedli natomiast wioślarze na MŚ w Kanadzie**, bowiem żadna osada nie awansowała do finałów...

❑ **W 22-OSOBOWEJ KADRZE polskich piłkarzy**, przygotowujących się do najważniejszego meczu roku z **Anglią** (8. 9. w Warszawie), znajdują się po dłuższym czasie T. Rząsa, a po krótszym czasie - Trzeciak, Gilewicz, Brzęczek, Majak i Juskowiak. Debiutantem jest K. Bizacki z Ruchu Chorzów.(Opr. ef)

GŁOS LUDU ◆ Gazeta Polaków w Republice Czeskiej ◆ W Wydawnictwie „Olza", ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyn, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ◆ Redaguje kolegium ◆ Redaktor naczelny: Władysław Biłko; zastępcy red. naczelnego: Henryka Bittmar, Bogusław Krzyżanek ◆ Adres redakcji: 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Novinářská 3, telefony: centrala 6607/111, sekretariat 6607/252, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252; e-mail: glosludu@ostrava.cz ◆ Ogłoszenia przyjmowane są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu" w Ostrawie; w Wydawnictwie „Olza", ul. Hlavní 3 w Cz. Cieszynie codziennie w godz. 7.30-15.30; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia; w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Kolportuje SmNS, a.s., Ostrawa ◆ Skład komputerowy „Głos Ludu" Ostrawa ◆ Druk TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, a.s. ◆ Rękopisów i zdjęć nie zamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie również prawo dokonywania skrótów, adiustacji, przeredagowywania tekstów i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 4 WRZEŚNIA

■ **TC 1:**

5.00 Sama w domu
6.10 Świat motoryzacji
7.05 Tempo, tempo! (teleturniej)
7.30 Sezamie, otwórz się! II
8.00 „Alf" (s.)
8.30 Hip, hap, hop (teleturniej)
9.00 Wiadomostki ze świata
9.10 „Zamek w chmurach" (film czes.)
10.35 „Z wizytą w ZOO" (dok.)
10.40 „Ogniste kobiety" (inscenizacja)
11.55 Antena
12.00 Wiadomości
12.05 Klub przyjaciół orkiestr dętych
12.40 Nasza wieś (mag.)
12.55 „Bakałarze" (s.)
14.10 „Bóg, kochanek mojej matki oraz syn rzeźnika" (film franc.)
15.40 „Zmiana, to życie" (s.)
16.35 „Ukryte miejsca" (s. dok.)
17.25 Piramida (teleturniej)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Wiadomości
18.05 Humor Gustava Opluštila
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.45 Bramki, punkty, sekundy
20.00 „Z politykami nie tańczę" (pr. rozrywkowy)
21.05 „Opus pana Hollanda" (film USA)
23.25 Wiadomości
23.40 „Buddy Faro" (s.)
0.20 Noc z aniołem
1.30 Program muzyczny
5.05 Vaniowie do Narodowego!
5.30 Rocker.

■ **TC 2:**

5.00 „Disco Latine" (s.)
5.25 „Paszkwil" (dok.)
6.25 Muzyczna wizytówka
7.20 Report (aktualności regionalne)
8.00 Panorama
8.30 „21"
9.00 Viajte al Español (33)
9.10 Family Album USA (23)
9.35 Język francuski (20/30)
9.50 Kontakt Deutsch (8)
10.20 Starting Business English (20)
10.35 Notatnik
11.15 Tennessee Williams (syl. pisarza)
12.40 „Promyk" (mag.)
13.10 „O zdrowiu" (mag.)
13.25 A. Dvořák: Wanda (inscenizacja opery)
15.05 „Lewis Carroll" (syl. pisarza)
15.55 „Czerwony krasnoludek" (film angielski)

16.25 „Zapomniany faraon" (film dok.)
17.00 Olszany Open '99 (dok.)
17.20 Antena
17.25 RC-Rosja (hokej na lodzie)
19.50 Litwa-RC (piłka nożna)
22.00 „Trzystatrzydzieścitrzy" (o literaturze rozmawiają J. Schmidt i J. Lukeš)
23.00 Starty
23.20 „Gorodok" (pr. sat.)
23.45 Kinobox 2000
0.10 Crescendo
1.05 „Sto lat horroru" (dok.)
2.15 Tygodnik kulturalny
2.30 „Głuptas"
4.10 Orkiestra Clarka Terry'ego.

■ **NOVA:**

7.30 „Pepek marynarz" (film anim.), 8.20 „Wyspa skarbów" (bajka anim.), 9.10 „Pod afrykańskim niebem" (s.), 9.40 „Tarzan" (s.), 10.10 As - Lista Przebojów, 11.10 Randka, 12.00 Dzwońcie do dyrektora, 12.30 Gilotyna, 13.00 „Zawodowcy" (s.), 13.50 „Stefania V" (s.), 15.40 „Światowe safari" (s.), 15.30 „Księżniczka Fantaghiro II" (bajka wł.), 17.15 „Milady" (s.), 18.05 „Dziki anioł" (s.), 18.55 Kolacja (spotkanie z N. Konvalinkową), 19.24 Prognoza pogody, 19.30 DTV, sport, pogoda, 20.00 „Tatuś w spódnicy" (film USA), 22.10 Właśnie dziś, 22.15 „Mutant" (film USA), 0.03 Pogodynka, 0.05 „W objęciach wampira" (horror amer.), 1.35 „Woodstock '99" (s.).

■ **PRIMA:**

8.00 „Denis i Rafan" (s. anim.), 8.25 Eldorado (dziecięca agentura TV), 8.55 „Młody Indiana Jones" (s.), 10.30 „Tarapaty z czarowaniem" (s.), 10.55 Gillette World Sport Special, 11.25 „Złote rączki" (mag.), 12.10 „Historia Benny Goodmana" (film USA), 14.10 „Anna Maria" (s.), 15.05 „Rękawiczka" (film czes.), 17.00 „Tajemnicze historie" (dok), 17.15 „Tacy normalni kosmici" (s.), 17.50 Prima TV, 18.00 „Hercule Poirot" (s.), 18.55 Prognoza pogody, 19.00 Dziennik, 19.15 Mniam, czyli... (teleturniej), 19.45 „Tom i Jerry" (s. anim.), 19.55 „Policjant w spódnicy" (s.), 21.45 Ale heca! (show), 22.30 „Stracona wiara" (film kanad.-amer.), 0.05 „Hotel Wellesley" (film USA).

NIEDZIELA 5 WRZEŚNIA

■ **TC 1:**

7.30 Żyr-ra-fa (dla dzieci)
10.00 Obiektyw
10.30 „Lekarz na dożywociu" (s.)
11.10 Zanzibar
11.35 Kalendarium
12.00 W samo południe (publicyst.)
13.00 Wiadomości
13.05 Wszystko dla domu i ogrodu
13.40 „Jak się człowiek nauczył latać" (bajka)
13.55 Lotniczy dzień
15.55 „Darzbujan i Pandrhola" (kom. czeska)
17.15 Poszukiwanie zaginionego czasu
17.35 Losy gwiazd - Dan Šedivák
17.55 Prognoza pogody
18.00 Wiadomości
18.05 Pięknie po czesku (konkurs)
18.30 Antena
18.50 Słowo świąteczne
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.40 Bramki, punkty, sekundy
20.00 „Helimadoe" (film czeski)
21.40 Spowiedź mężczyzny, który przed kilku tygodniami był kobietą
21.55 Wydarzyło się...
22.10 Wiadomości
22.25 „Więzy krwi" (film włoski)
0.00 „Madame Butterfly" (film USA)
1.40 „Droga martwego mężczyzny" (serial)
3.05 Lekarz Munory i inni ludzie.

■ **TC 2:**

5.10 Boję się ciebie, świecie
6.05 Czeska soda
6.20 Piramida (teleturniej)
7.00 Śnieży
8.00 Panorama
8.30 Dziesięć wieków architektury (dok.)
8.45 Skarb
9.50 Arte f
10.50 Muzy
11.35 „Wiel
12.35 Ogród
13.10 Anima
13.30 Jazda
15.00 „Jeff" (
15.30 Studio
16.55 RC-Fi
19.20 Eurone
20.00 „Oddaj
20.30 Spotka
21.00 „21" (a
21.30 „Sto fo
21.35 „Dziesi (s. dok.
21.50 Czesk
22.20 Salon r
22.50 Forfest

...pici, kobieta ... poświęceń, niż rezygnacja z niektórych potraw. Pewna para próbowała już wszystkich sposobów zapewnienia sobie męskiego potomka. Niedawno uro-

ZDARZA SIĘ, ŻE DZIECK

Nie lubię

Jeśli tak twierdzi Twoje dziecko, to jego niechęci. Szkoła, choć obowią Nie lekceważmy jednak najmniejsza dziecko źle czuje się w szkole, ma k

Najczęstsze przyczyny problemów:

● Kłopoty z określonym przedmiotem.

● Konflikt z nauczycielem.

● Odrzucenie przez grupę, poczucie osamotnienia, brak przyjaciół.

● Kl

23.40 Antena
0.00 W samo południe
0.55 „21" (aktualności)
1.25 Trzystatrzydzieścitrzy
2.20 Crescendo
3.20 Na planie filmowym.

■ **NOVA:**

7.30 „Pepek marynarz i jego syn" (s. anim.), 8.30 „Zamek księżniczki" (film anim.), 9.25 „Pod afrykańskim niebem" (s.), 9.55 „Tarzan" (s.), 10.25 „Policja federalna" (film austr.), 12.00 7 czyli Siedem dni, 13.00 „Zawodowcy" (s.), 13.50 „Stefania V" (s.), 15.40 „Bieg za snem" (film USA), 16.30 Studio sport - zawody jeździeckie, 17.15 „Milady" (s.), 18.05 „Dziki anioł" (s.), 18.55 Filuta (teleturniej), 19.24 Prognoza pogody, 19.30 DTV, sport, pogoda, 20.00 Lucie Bila (recital), 20.50 „Skrzynka Pandory" (film USA), 22.15 Właśnie dziś, 22.20 Mini rzut karny (mag.), 22.35 „Nagonka" (film niem.-amer.), 0.15 „Autostrada Quicksilvera" (horror USA), 1.45 Woodstock '99

■ **PRIMA:**

8.00 „Nos królowej I" (s.), 8.25 „W poszukiwaniu zaginionych światów" (s. dok.), 9.20 Świat '99, 9.45 „Czternasty przy stole" (film czes.), 11.20 Salon samochodowy, 12.00 „Wspaniała rodzinka" (teleturniej), 13.00 Niedzielna partia (publicyst.), 13.45 Motor show, 14.15 ME Trucky '99, 14.50 „Cyjanek w szampanie" (film USA), 16.25 Filmowe czary (dok.), 17.00 „Tajemnicze historie" (s. ...) ... (talk show), ... (s.), 18.55 Po... 19.15 Mniam, ...45 „Tom i Jer... Ojciec Schwarz ... nie jest do... ...25 „Pogotowie ... „Niewinny syn" ... ...lny z Rudolfem ... się! II ... ...ubionego czasu ... " (s.) ... (s. dok.) ... Opluštila

4 WRZEŚNI

...YCH UCIECH W KAPELUSZU

unikaj na

12.
12.
13.
14.
14.
15.
16.
16.
17.
17.3
18.00 Report (aktualności regionalne)
18.10 „Dotyk anioła" (s.)
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 „Życie na zamku" (s.)
21.00 Bananowe rybki (talk show)
21.25 Fakty
22.05 Wydarzenia plus
22.20 Bramki, punkty, sekundy
22.25 „Motel Anatema" (s.)
23.15 Wydarzyło się...
23.45 Wiadomości
23.55 Echa sportowe
1.00 Sama w domu
1.55 Bywało
2.35 Klub przyjaciół orkiestr dętych
3.10 Bananowe rybki
3.30 Europa dziś.

■ **TC 2:**

5.05 Jazda (mag.)
5.30 Obiektyw
6.15 Jutrzenka (dok.)
6.50 Słowo świąteczne
6.55 Animals
7.15 Wiadomości TVS
7.35 Tygodnik ekonomiczny
8.00 Panorama
8.30 „21" (aktualności)
9.00 „Lewis Carroll" (syl. pisarza)
9.50 „Weekend w Disneylandzie" (dokument)
10.10 „Ukryte miejsca" (s. dok.)
11.00 Tempo, tempo! (teleturniej)
11.25 Małpa (mag. internet.)
11.55 Alergie (mag. med.)
12.00 Euronews
13.35 Pięknie po czesku (konkurs)
13.55 „Meduza" (pr. dla dzieci)
14.25 Wiadomostki ze świata
14.35 Popularna mechanika dla dzieci (serial)
14.55 „Zamek w chmurach" (film)
16.25 Promyk (mag.)
16.55 Wielkie antyczne miasta (s. dok.)
17.50 „Nie poddawaj się!" (mag. ekol.)
18.10 Echa sportowe
19.15 Euronews
19.40 Tygodnik kulturalny
20.00 Leonardo DiCaprio (syl. aktora)

...tualności)
...ru (mag.)
...Español (33)
...Album USA (23)
2.40 Język francuski (20/30)
2.50 Kontakt Deutsch (8)
3.20 Starting Business English (2...
3.35 Małpa (mag. internet.)
4.05 „Lewis Carroll" (syl. pisarza)

■ **NOVA:**

6.00 Śniadanie z Nową, 9.00 ... two dziczy" (s. dok.), 9.30 ... (recital piosenkarki), 10.30 ... (film włoski), 12.05 Mieszkała ... zytą u M. Mayerowej i S. Bonyi, ... „Knight Rider" (s.), 13.55 ... z Hollywood" (s. dok.), 14.20 ... marzeń" (s.), 14.45 ... szkoła średnia" (s.), 15.15 ... patrol" (s.), 16.05 „A" (talk ... 16.50 Właśnie teraz, 16.55 ... (s.), 17.45 „Dziki anioł" (s.), 18.... ruzela (teleturniej), 18.55 ... (teleturniej), 19.24 Pogoda, 19.3... sport, pogoda, 20.00 „Eman... 20.45 Do-Re-Mi (teleturniej), 2... Prask!, 22.05 Właśnie dziś, 22.1... cops" (s.), 23.00 Tabu, 23.33 Pogod... ka, 23.35 „Miasteczko South Park" (... anim.), 24.00 „Specjaliści Hollywo... (s. dok.), 0.25 „Słoneczny patrol" ... 1.10 „A" (talk show).

■ **PRIMA:**

8.00 „Złomyśl" (s. anim.), 8.25 ... braci Grimm" (s.), 8.50 ... (film czes.), 10.45 Prima ... na z gwiazdą, 11.40 ... cia" (s.), 12.30 „Amonella" (s.), ... „Wspaniali i bogaci" (s.), 13.40 ... jazda - rady i porady, 14.20 ... z alpejskiej wioski I" (s.), 15.15 ... castle i McCormick" (s.), 16.05 ... tropików" (s., 2/66), 17.00 Prima ... - przed tygodniem, 17.30 ... nu, 17.40 Rexeso (teleturniej), 18.... Sauna (talk show), 18.50 Prima TV, ... goda, 19.00 Dziennik, 19.15 Mniam, czyli... (teleturniej), 19.45 „Tom i Jerry" (s. anim.), 19.55 „Walka ... (s.), 20.45 „Wierzcie-nie wierzcie" ... 21.35 „Wulkan: płonący ..." (... USA), 23.05 Do tematu!, 23.10 ... śmierć" (s.), 0.00 „Magnum" (s.).

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 4 WRZEŚNIA

■ **TVP 1:**

6.30 Wszystko o działce i ogrodzie
6.55 Agrolinia
7.40 Polacy w służbie pokoju
8.00 „Na szczytach władzy" (s.)
8.30 Wiadomości, prognoza pogody
8.45 Ziarno (pr. katolicki)
9.10 5-10-15 (dla dzieci i młodzieży)
9.35 Walt Disney przedstawia
10.50 Z kamerą wśród zwierząt: Kakadu
11.10 Pan Tadeusz (teleturniej)
11.35 Reportaż
12.00 Wiadomości
12.10 We własnym domu
12.30 Kataklizm u bram Europy (publ.)
12.50 Miliard w rozumie
13.15 Festyn Olimpijski
13.25 To jest telewizja
13.35 Ich pierwsze miłości
13.55 Festyn Olimpijski
14.00 Koszykarski Superpuchar Polski: Zep. Śląsk - PEKAES Pruszków
15.30 Festyn Olimpijski
15.35 Jeśli nie Oxford, to co? (teleturniej)
16.05 Kwadrat
16.30 „Miami" (s.)
17.00 Teleexpress
17.20 Jaka to melodia? (quiz)
17.45 „Moda na sukces" (s.)
18.15 Festyn Olimpijski
18.50 DTV (pr. rozryw.)
19.00 Wieczorynka: „Mapecjątka"
19.30 Wiadomości, sport, pogoda
20.05 „Gliniarz z Beverly Hills" (film USA
21.55 Sopot na bis
22.45 Sportowa sobota
23.10 „Rok Smoka" (film USA)
1.25 „Za garść paluchów" (film ang.)
2.40 „Samochody, które pożarły miasteczko Paryż" (film austral.).

■ **TVP 2:**

7.00 Echa tygodnia
7.30 Tacy sami: W świecie ciszy
8.00 Program lokalny
9.00 Wydarzenie tygodnia
9.30 Dzień dobry, już weekend
10.15 Auto
10.40 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza
11.05 „Ballykissangel" (s.)
12.00 Spotkanie z Hanna - Barberą
12.30 „Cudowne lata" (s.)
13.00 „Szalejąca Planeta: Trzęsienia ziemi" (s. dok.)
14.00 Animals
14.30 Familiada (teleturniej)
15.00 „Złotopolscy" (telenowela)
15.30 Wielka gra
16.30 „Polskie drogi" (s.)
18.00 Program lokalny
18.20 W sieci (mag. sensacji)
18.30 Panorama
18.55 Duety do mety (teleturniej)
19.30 Festiwal Wratislavia Cantans: Koncert inauguracyjny
20.15 Mazurska Biesiada Kabaretowa, czyli Co każdy satyryk wiedzieć powinien
21.21 Prognoza pogody
21.25 Sport-telegram
21.30 Dwójkomania
21.35 Słowo na niedzielę
21.45 „Tracey bierze na tapetę..." (s.)
22.15 „Zło" (film USA)
0.05 Eliminacje ME w piłce nożnej: Dania - Szwajcaria.

■ **TV KATOWICE:**

7.00 „Animaniacy" (s. anim.), 7.25 „Pies, kot i..." (s. anim.), 7.35 „Hej, Arnold" (s. anim.), 8.00 Opolski tydzień, 9.00 „Taxi" (s.), 9.45 „Ogrody bez granic" (s. dok.), 10.10 „Wielka miłość Balzaka" (s.), 11.05 „Szlakiem odkrywców" (s. dok.), 11.35 „Ja Cezar" (dok.), 12.30 „Szafa gra" (pr. muz.), 13.00 „Ale kino!" (mag. filmowy), 13.20 „Kim jestem?" (zabawa lit.), 13.30 Teliga 99 (teleturniej), 14.00 Teatromania, 14.15 Uśmiechnij się, 14.30 Sport na luzie (mag. sportowy), 14.45 Komu czemu służy kino?, 15.30 „Panna z mokrą głową" (s.), 16.00 Słoneczne reggae (rep.), 16.30 Budujemy mosty, 17.00 „Jak to z Gwarkami było" (dok.), 17.30 Plus, minus nieskończoność, 18.00 Aktualności, 18.15 Wiadomości sportowe, 18.20 Kim jestem (zab. literacka), 18.30 Rawa Blues, 19.00 Puchar Świata w szpadzie kobiet, 19.30 Piano Express, 20.00 „Taxi" (s.), 20.40 „Zew natury" (s. dok.), 21.00 Persona, 21.30 Aktualności, 22.00 „Śmierć w krypcie" (s.), 23.30 Napój miłosny.

■ **POLSAT 1:**

6.00 Disco Relax, 7.00 Dyżurny Satyryk Kraju (pr. rozryw.), 7.30 W drodze (pr. katolicki), 8.00 „Kosmiczne wojny" (s. anim.), 8.25 Kalambury, 8.50 „Power Rangers" (s.), 9.20 4x4 (mag. motoryz.), 9.50 Owocmocna lista przebojów, 10.00 „Strażnik Teksasu" (s.), 10.55 „Czerwony Diabeł" (film USA), 12.55 „Niebiosa mogą zaczekać" (film USA), 15.00 Gospodarz (gra zabawa), 15.30 Link Journal (mag.), 16.00 Informacje, 16.20 Macie co chcecie (pr. rozryw.), 16.50 „Gliny i głupcy" (s.), 17.20 „Jezioro marzeń" (s.), 18.10 „Baza Pensacola" (s.), 19.05 Idź na całość (show), 20.00 „Świat według Kiepskich" (s.), 20.30 „Gliny i głupcy" (s.), 20.50 Losowanie Lotto, 21.00 Macie co chcecie (pr. rozryw.), 21.30 Kurier Sensacji (mag.), 22.0... (film USA), 23.55 „Klub Udana Randka" (s.), 0.25 „Playboy: Lubiane i pożądane" (s.), 1.25 „Skok w bok" (film USA).

NIEDZIELA 5 WRZEŚNIA

■ **TVP 1:**

6.30 Wstań prawą nogą
7.00 Proszę o odpowiedź
7.15 Nasza gmina
7.50 Dożynki: Wystawa Rolnicza
8.00 „Byli sobie odkrywcy" (s. anim.)
8.30 Teleranek
8.55 „Emilka ze Srebrnego Nowiu" (s.)
9.45 Dożynki: Rozmowy o chlebie
9.55 Wiadomości naukowe
10.10 „Kasia Ballou" (film USA)
11.45 Transmisja Mszy Dożynkowej
13.10 Anioł Pański (z Watykanu)
13.30 Wiadomości
13.45 „Słoneczny patrol" (s.)
14.35 Koncert życzeń
15.10 „Zwierzęta świata: Profile natury" (s. dok.)
15.35 Poczet Regionów Polski
16.15 Sensacje XX wieku: Ypres - początek koszmaru
16.45 Anegdoty prezydenckie
17.00 Teleexpress
17.20 Randka w ciemno
18.30 „Śmiechu warte" (s.)
19.00 Wieczorynka: „I pies i wydra"
19.30 Wiadomości, sport, pogoda
20.05 „Wszystkie pieniądze świata" (s.)
21.10 Pierwszy krzyk
21.40 Decyzja należy do ciebie: Gospodyni domowa
22.20 Sportowa niedziela
23.05 „Szpieg, który mnie kochał" (film ang.)
1.10 „Brudne pieniądze" (film dok.).

■ **TVP 2:**

6.55 „Wszystkie pieniądze świata" (s.)
7.55 Słowo na niedzielę
8.00 Program lokalny
9.00 Drogi do Bacha (pr. muz.)
10.00 Ulica Sezamkowa
10.30 Kręciola
10.50 Studio sport: Gala Żużlowa
11.45 „Zwierzęta w filmie" (s.)
12.15 „Nie ma to jak przyjaźń" (film USA)
13.50 30 ton! (lista przebojów)
14.30 Familiada (teleturniej)
15.00 „Złotopolscy" (telenowela)
15.30 Mazurska Biesiada Kabaretowa, czyli Co każdy satyryk wiedzieć powinien
16.30 „Alternatywy 4" (s.)
17.35 7 dni świat
18.00 Program lokalny
18.20 w sieci (mag. sensacji)
18.30 Panorama
18.55 „Badziewiakowie" (s.)
19.30 „Gol" (mag. piłkarski)
20.00 Mazurska Biesiada Kabaretowa, czyli Co każdy satyryk wiedzieć powinien
21.00 Panorama, prognoza pogody
21.25 Sport-telegram
21.30 Dwójkomania
21.40 „Nowojorscy gliniarze" (s.)
22.25 Audiotele
22.30 Grzegorz Horst d' Albertis: „Bzik tropikalny" (teatr TV)
23.25 „Doktor Fitz: Braterska miłość" (serial)
0.15 Warsaw Summer Jazz Days '99
1.00 Studio sport: GP motocykle San Marino.

■ **TV KATOWICE:**

7.00 „Janka" (s.), 7.35 „Złote rączki" (s. dok.), 8.00 W cztery świata strony (mag. turys.), 8.15 Pryzmat (mag.), 8.30 Koszałek Opałek, 9.00 Zwierzozbliżenia, 9.20 „Alfabet polskich rzek" (rep.), 9.40 Eko - Lego, 10.10 Antydaniken, 10.35 Historia kołem się toczy, 11.00 Spotkanie z Unią Europejską, 11.25 Magazyn turystyczny, 12.30 Studio Gol, 13.30 „Z życia Kościoła" (mag.), 13.50 Klub globtrotera, 14.30 „Arka dwudziestego pierwszego wieku" (cykl dok.), 15.30 Hobby, 16.00 Kabaret Długi, 16.40 Teleturniej - Wieża, 17.00 Van Hallen - Tu i teraz (koncert), 18.00 Aktualności, 18.15 Wiadomości sportowe, 18.30 Puchar Świata w szpadzie kobiet, 19.30 sport, 20.00 DMP na żużlu WTS Wrocław-Polonia Piła, 21.00 Reportaż miesiąca, 21.30 Aktualności, 21.40 Wiadomości sportowe, 22.00 Polska wschód - zachód, 22.20 „Alibi" (kom. USA), 23.50 „Sekrety II wojny światowej" (s. dok.)

■ **POLSAT 1:**

6.00 Disco Polo Live, 7.00 Twój lekarz (mag.), 7.15 Wystarczy chcieć, 7.30 Jesteśmy (pr. katolicki), 8.00 „Kosmiczne wojny" (s. anim.), 8.30 Talent za talent, 9.00 „Power Rangers" (s.), 9.30 Dyżurny Satyryk Kraju (pr. rozryw.), 10.00 Disco Relax, 11.00 „Pomoc domowa" (s.), 11.30 „Ach, śpij kochanie" (s.), 12.00 „Dharma i Greg" (s.), 12.30 „Szalona małolata" (film USA), 14.15 Reportaż, 14.30 „Herkules" (s.), 15.30 „Benny Hill" (s.), 16.00 Informacje, 16.20 „Rodzina zastępcza" (s.), 16.50 „Sekrety rodzinne" (s.), 17.20 „Air America" (s.), 18.10 „Siedmiu wspaniałych" (s.), 19.05 Idź na całość (show), 20.00 „Strażnik Teksasu" (s.), ok. 20.50 Losowanie Lotto, 21.00 „La Bamba" (film USA), 23.10 Na każdy temat, 1.15 Magazyn Sportowy.

PONIEDZIAŁEK 6 WRZEŚNIA

■ **TVP 1:**

6.00 Kawa czy herbata
7.40 „Pan Złota Rączka" (s.)
8.05 Giełda
8.30 Wiadomości, prognoza pogody
8.45 „Bajki dla Jasia i innych dzieci" (s. anim.)
9.15 Mama i ja (dla mamy i trzylatka)
9.30 Domowe przedszkole
10.00 „Milagros" (s.)
11.10 „Gibbony z wyspy Phuket" (s. dokumentalny)
11.40 Giełda pracy, giełda szans
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.20 Kontrasty: Świat, ludzie, pieniądze
12.45 „Kocham tylko ciebie" (s.)
13.10 Tour de Pologne: I etap - dookoła Elbląga
13.20 „Ucieczka z Oświęcimia" (dok.)
13.50 „Historia na taśmie filmowej" (s. dokumentalny)
14.15 „Splot" (film dok.)
14.35 Mini Tour de Pologne
15.00 Wiadomości
15.10 Tour de Pologne: I etap - Elbląg
17.00 Teleexpress
17.25 „Klan" (s.)
18.00 „Moda na sukces" (s.)
18.25 Gliny (mag. policyjny)
18.40 Auto Mix
19.00 Wieczorynka: „Zwierzaki cudaki"
19.30 Wiadomości, sport, pogoda
20.10 „Gliniarz z dżungli" (s.)
21.05 J. S. Stawinski: „Podróż do Moskwy" (teatr TV)
22.45 Wiadomości, sport
23.15 Kronika Tour de Pologne
23.30 „Monumenta" (film dok.)
24.00 „Gorąco polecam" (film fab.).

■ **TVP 2:**

8.00 Program lokalny
8.30 „Złotopolscy" (telenowela)
9.00 „Szpital dziecięcy" (s.)
10.00 Świat kobiet
10.30 „Wyprawa profesora Gąbki" (s. anim.)
10.35 „Przygód kilka wróbla Ćwirka" (s. anim.)
10.45 „Maurycy i Hawranek" (s. anim.)
11.00 „Złote marzenia" (s.)
11.50 Familiada (teleturniej)
12.20 „Podróż do Chin" (s. dok.)
13.10 Zwierzęta i artyści na arenie
14.10 „Bajki o zwierzętach" (teatr)
15.00 „Hasło: Przygoda" (s.)
16.00 Panorama
16.10 „Złotopolscy" (telenowela)
17.30 Program lokalny
18.30 Panorama
18.55 Va banque (teleturniej)
19.30 Dlaczego to my
20.00 „Panny i wdowy" (s.)
21.00 Panorama, prognoza pogody
21.30 Dwójkomania
21.40 „Dzieci i ryby" (film polski)
23.20 „Wina Ikara - Warszawa 19... 44" (s. dok.)
0.20 Koncert finałowy III Wielkanocnego Festiwalu L. van Beethovena.

■ **TV KATOWICE:**

7.00 „Rudobrody" (film anim.), 7.... „Niebezpieczna zatoka" (s.), 8.... Mieszkać lepiej (poradnik), 8.45 To je... temat, 9.00 „Senora" (s.), 9.40 ... historia małych miast, 10.00 Opowie... bałtyckie, 10.30 „Z wiatrem i pod wiatr" (s.), 11.15 Telewizyjna Encyklopedia Multimedialna (s. pop. ...), 11.... Zwierzozbliżenia (cykl), 11.50 „Alfabet rzek polskich" (rep.), 12.10 Eko - L... (cykl), 12.30 Panorama powiat... (pub.), 13.00 „Kropla miłości" (... 13.30 Tropiciele gwiazd, 14.00 M... Anioł, 14.15 Tour de Pologne I etap... 15.15 „Pajdokracja" (mag.), 15.30 ... łajnoga (pr. dla dzieci), 16.15 Zbliżenia... 16.30 Flesz - Aktualności, 16.35 ... rząd, 17.00 „Dzień jak co dzień" (pub.) 17.30 „Z krukiem w herbie" (mag.), 17.50 Portrety miast i firm, 18.00 Aktualności, 18.20 Telemaker, 19.00 Panorama powiatów, 19.30 „Niebezpieczna zatoka" (s.), 20.00 „Senora" (s.), 21.0... To jest temat, 21.30 Aktualności, 21.4... Temat dnia, 22.00 „Kropla miłości" (s.), 22.30 „Doktor Kildare" (s.), 23.00 ... il Canto (koncert).

■ **POLSAT 1:**

6.00 Piosenka na życzenie, 7.00 ... według Bundych" (s.), 7.30 Polityczne graffiti, 7.35 „Godzilla" (s. anim.), 8.0... „Czarodziejka z Księżyca" (s. anim.), 8.30 „Tarzan" (s.), 9.00 „Jak dwa ... le czekolady" (s.), 9.30 „Siedmiu wspaniałych" (s.), 10.30 „Xena, wojownicza księżniczka" (s.), 11.30 „Legendy kung fu" (s.), 12.30 Idź na całość ... 13.30 Macie co chcecie (pr. rozryw.), 14.00 Gospodarz (gra-zabawa), 14.... Twój lekarz (mag.), 14.45 Wystarczy chcieć, 15.00 „Godzilla" (s. anim.), 15.30 Informacje, 15.45 „Po prostu miłość" (s.), 16.45 „Xena, wojownicza księżniczka" (s.), 17.35 „Mortal Kombat" (s.), 18.30 Supersprint TV, 18.... „Paloma" (s.), 20.00 „Sztorm" (film pol.), 20.50 Losowanie Lotto, 21.45 „Ally McBeal" (s.), 22.45 Informacje i ... informacje, 23.00 Prognoza pogody, 23.05 Polityczne graffiti, 23.10 ... we ... (s.), 23.35 Superexpress TV, 0.10 „Na odsiecz Kolwezi" (film ...).

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.